

## Bevezető

*A magyar közoktatás rendszere ezekben az években, hónapokban új ruhába öltözik. Nem tesz többet, de kevesebbet sem. Ez az egyszerű lépés sem egyszerű azonban, ha az új ruhára olyan nagyságú, súlyú és tekintélyű alak vár, mint a magyar közoktatás teljes rendszere.*

*Nagy, szinte a feszültségig fokozott tehát a várakozás. Akárhogy is, a vállalkozás Szophoklész Antigonéjának elhíresült fogalmát juttathatja eszünkbe: „sok van, mi csodálatos...” Mint köztudott, az antik szerző az általa választott kifejezéssel nem dicsérni készült az emberiséget. A görög szó egyszerre jelent csodálatost és rémisztőt, felemelőt és kétségbeejtőt. Az óvodáink, iskoláink előtt álló feladatokkal is így van ez: emelkedett pillanatainkban csodálatos és régen várt lépések előtt látjuk magunkat, a szürke, fáradt percekben annál kevésbé. És az utóbbiak a gyakoribbak. De ne engedjünk a kísértésnek. Ne feledkezzünk meg róla, honnan indultunk: öt-tíz-húsz éves panaszokról, bosszúságokról, melyek egy részét talán a közeli jövőben orvosolni sikerül.*

*A jelen tanévkezdő tájékoztató célja sajnos nem lehet lelkesítő erőt adni ehhez a kihívásokkal teli tanévhez. Annál inkább feladata, hogy ne lássuk azt rémisztőnek és kétségbeejtőnek sem a számos szóbeszéd, hangulatkeltő híresztelés közepette.*

*Ennek alapjául hadd hívjuk fel figyelmüket arra a talán legfontosabb tudnivalóra, hogy a köznevelési rendszer átalakítása természetesen nem egyik napról a másikra történik. A 2012. szeptember 1-én hatályba lépő új Nemzeti Köznevelésről szóló törvény számos meghatározó intézkedése későbbi időpontokban vagy felmenő rendszerben válik hatályossá. A legfontosabbak (a hatálybalépés pontos üteme a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény ( Nkt.) 95.§-ában olvasható):*

### **I. 2013. január 1.**

1. A települési önkormányzatok által fenntartott köznevelési intézmények az óvodák kivételével **állami fenntartásba** kerülnek, a települési önkormányzatok jogszabályban meghatározottak alapján működtetői szerepet kapnak. [Nkt. 74-76.§]
2. Ekkortól kezdve adja majd az eddig önkormányzati fenntartású **intézmények vezetőinek megbízását** (a 68.§ (1) alapján) az oktatásért felelős miniszter. [Nkt. 97.§ (11) bekezdés]
3. Ekkor lépnek hatályba a pedagógiai **szakszolgálatokkal kapcsolatos változások** [Nkt. 18.§.].
4. Ekkortól érvényesek a **tankötelezettség kezdetére** vonatkozó új szabályok [Nkt. 45.§ (2)-(4) bekezdései]. A **tankötelezettség végére** vonatkozó új szabály [Nkt. 45.§ (3) bekezdése] 2012. szeptember 1-jétől hatályos, azzal az átmeneti rendelkezéssel együtt, melynek értelmében először azok számára csökken a tankötelezettségi korhatár, akik a 2011/2012. tanévben nyolcadikosok vagy ennél alacsonyabb évfolyamra járnak [Nkt. 97.§ (1) bekezdése].

## II. 2013. szeptember 1.

A törvény legtöbb újdonsága ekkor, vagyis a 2013-2014-es tanév kezdetén kerül bevezetésre. Az alábbiakban csak ezek felsorolása következik, részleteikről (melyek közül sokat később rendelet fog szabályozni) később adunk tájékoztatást.

1. Ekkortól lépnek életbe a pedagógusok életét, munkáját, szakmai előrehaladását jelentős mértékben befolyásoló szabályok:
  - Az általános iskolában **16 óráig szervezendő** foglalkozások [Nkt. 27.§ (2) bekezdése, 46.§ (1) a) bekezdése, 55.§ (1) bekezdése]
  - A **pedagógusok előmeneteli rendszere** (életpálya-modell) [Nkt. 62.§ (3) bekezdése, 64-65.§, 97.§ (19)-(21) bekezdései]
  - A **pedagógusok új típusú munkaidő-számítása** [Nkt. 62.§ (5)-(14) bekezdései, 69.§ (5) bekezdése]
  - A **pedagógusok magasabb bérezése** [65.§, 69.§ (6) bekezdése, 7. és 8. melléklet]
2. Az **intézményvezetők létszámára és óraszámára vonatkozó új rendelkezések** is ekkortól hatályosak. [Nkt. 1. és 5. melléklet]
3. E naptól hatályos a **nevelő-oktató munkát közvetlenül segítők létszámára** vonatkozó új szabályozás a 2. mellékletben.
4. Hatályba lép a **gazdasági, ügyviteli, műszaki, kisegítő és más alkalmazottak létszámának** meghatározására vonatkozó új szabály. [Nkt. 61.§ (5) bekezdése]
5. Hatályba lépnek teljes körűen az **új finanszírozási szabályok**, a pedagógusok és a nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazottak bérét és annak járulékait a központi költségvetés finanszírozza. [Nkt. 88. § (4)–(5) bekezdései]
6. Ebben a tanévben indulnak a köznevelési **Híd-programok**. [Nkt. 14.§]
7. Ekkortól érvényesek az **új csoport- és osztálylétszámok** (felmenő rendszerben [lásd: Nkt. 97.§ (18) bekezdése] és a gyermekek, tanulók finanszírozott **heti foglalkoztatási időkerete**. [Nkt. 25.§ (7) bekezdése, 27.§ (1)-(10) bekezdései illetve (12)-(13) bekezdései, 28-29.§, 4. és 6. melléklete]
8. Ekkortól kerül bevezetésre általános iskolában felmenő rendszerben az **erkölcsstan** és a helyette választható hittan. [Nkt. 35.§] A felmenő rendszerű bevezetésről és a szükséges képzésről a 97.§ (7) bekezdés, illetve a 98.§ (6) bekezdés rendelkezik.
9. Ekkortól kell nyolc gyermek esetén a szülők kérésére **óvodát vagy alsó tagozatot szervezni a kistelepüléseken**. [Nkt. 89.§ (1)]
10. A **hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek**, tanuló fogalmának meghatározása innentől kezdődően a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint történik. [Nkt. 4.§ 12. b)]

11. A törvény hatályba lépésekor működő **pedagógiai szakmai szolgáltatást** végző intézmények szakmai irányítását ekkortól az oktatásért felelős miniszter végzi. [Nkt. 97.§ (10)]
12. A **tankönyvek ettől a tanévtől válnak fokozatosan ingyenessé** az elsőtől a nyolcadik évfolyamig, továbbá a nemzetiségi nevelés-oktatásban és a gyógypedagógiai nevelés-oktatásban [46.§ (5) bekezdése] az első évfolyamtól kezdve felmenő rendszerben. [97.§ (22) bekezdése]

### **III. 2014. szeptember 1.**

1. Ekkortól **kötelező a 3 éves kortól való óvodába járás**, és hatályba lépnek az ezzel kapcsolatos kivételekre vonatkozó szabályok. [Nkt. 8.§ (2) bekezdése]
2. Ekkortól kötelező a **fejlesztő nevelés, nevelés-oktatás** Nkt. 15. § (2) bekezdés szerinti ellátása [Nkt. 97.§ (5)]

### **IV. Egyéb fontos dátumok az átmeneti rendelkezésekben**

A fentiekben több helyen említettünk átmeneti rendelkezéseket. (I.2., I.3., II.1., II.7., II.8., II.11., II.12., III.2.) Az alábbiakban következik még néhány fontos időpont az Nkt. 97.§ alapján:

1. „A 27. § (11) bekezdés szerinti **mindennapos testnevelést** az iskolai nevelés-oktatás első, ötödik, kilencedik évfolyamán **2012. szeptember 1-jétől** kezdődően felmenő rendszerben kell megszervezni.” [Nkt. 97.§ (6)]
2. Az iskoláknak **2012. december 31-ig** kell **felülvizsgálniuk pedagógiai programjukat** az Nkt-nek illetve a kerettantervnek való megfelelés szempontjából. Utóbbi rendelet szabályozza majd. Ugyanerre az időpontra kell az iskolákban a **szakmai munkaközösségek számát** legfeljebb 10 munkaközösségben megállapítani. [Nkt. 97.§ (14)-(15)]
3. Az Nkt. hatálybalépését követően **a fenntartó négy hónapon belül felülvizsgálja** a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény (továbbiakban Kt.) 2012. augusztus 31-én hatályos szövege szerinti közoktatási intézmény alapító okiratát, annak érdekében, hogy megfeleljen az e törvényben foglaltaknak, és megküldi a törzskönyvi nyilvántartást vezető szervnek, a hivatalnak vagy a kormányhivatalnak. Ha a Kt. alapján a köznevelési intézmény a nyilvántartásba vételét követően megkezdhette működését, **a fenntartó köteles 2013. április 30-ig működési engedély iránti kérelmet benyújtani vagy a közoktatási intézményt megszüntetni.**
4. Az Nkt. hatálybalépésekor működő **nyelvi előkészítő évfolyamon**, továbbá – a nemzetiségi nevelés-oktatás kivételével – a két tanítási nyelvű nevelés-oktatásban a **2014/2015. tanév végéig** teljesíteni kell a külön jogszabályban meghatározott feltételeket. [Nkt. 97.§ (13) bekezdése]

5. A 6. § (4) bekezdése rendelkezik arról, hogy az érettségi bizonyítvány kiadásának feltétele **50 óra közösségi szolgálat** teljesítése. Ennek igazolását először a **2016. január 1-je után** megkezdett érettségi vizsga esetében kell megkövetelni. [Nkt. 97.§ (2) bekezdése]
6. Az Nkt. hatálybalépésekor már működő **hat vagy nyolc évfolyamos** gimnáziumnak a külön jogszabályban meghatározott emelt szintű követelményeknek a **2016/2017. tanév végéig** kell megfelelniük. [Nkt. 97.§ (12) bekezdése]

*Ezek után következhet tehát az új törvény és a 2012-2013-as tanévet meghatározó hozzá kapcsolódó joganyag bemutatása, kiemelve a legfontosabb tudnivalókat. Reméljük, használata sokban segíti majd hétköznapi és tervező munkájukat, melyhez sok erőt és közös kitartást kívánunk!*

*Dr. Gloviczki Zoltán  
közoktatásért felelős helyettes államtitkár*

## I.

### **A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény nyári módosításának főbb elemei**

A Magyar Közlöny 99. számában jelent meg a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: Nkt.) módosításáról rendelkező 2012. évi CXXIV. törvény. Erre a törvényt módosításra azért volt szükség, mert az Nkt. 2012. decemberi elfogadásakor hatályos jogszabályi környezetben az államigazgatás járási szintje még nem létezett, illetve az állami köznevelési intézményfenntartással kapcsolatos számos részletkérdés még nem dőlt el. Tekintettel arra, hogy a közfeladatokat ellátó teljes állami szervezetrendszer – és ennek részeként a köznevelési szervezetrendszer - felülvizsgálata zajlik, és mivel ez egy több lépcsős folyamat, az Nkt. szabályait is több lépésben hozzá kell igazítani ezekhez a változásokhoz. A júliusi módosítás egy ún. technikai módosító csomagot is tartalmaz, a törvény egyes rendelkezéseinek pontosítását, még szabatosabb, a jogalkalmazók számára egyértelműbb megfogalmazását célozta.

Tekintettel arra, hogy még hatályba nem lépett törvény módosításáról van szó, az úgynevezett eltérő szöveggel történő hatálybaléptetési technikát kellett alkalmazni. Ez azt jelenti, hogy a szóban forgó törvényt módosításban meghatározott rendelkezések épülnek be a törvénybe, annak hatálybalépésekor, és nem a tavaly decemberben elfogadott szöveg. Egyes esetekben viszont, tipikusan ilyenek a járási rendszer felállításával összefüggő módosítások, a hagyományos, megszokott típusú módosítások találhatók a törvényben, amelyek alapján az Nkt. bizonyos rendelkezései a tavaly decemberben elfogadott szöveggel lépnek hatályba, majd 2013. január 1-jével változnak.

A törvényt módosítás alapvetően három témakört érintett:

1. A járás, mint az állam szervezetének legalacsonyabb szintű területi és szervezeti egysége, illetve a járási kormányhivatalok 2013. január 1-jével történő létrejötte miatt egyes, ezen a szinten hatékonyan ellátható köznevelési ágazati hatósági feladatoknak a járási szintre való telepítését,
2. Az állami köznevelési közfeladatellátás keretében történő intézményfenntartással, továbbá a köznevelési feladatok ellátását szolgáló, települési önkormányzati tulajdonban lévő ingatlanok települési önkormányzatok részéről történő működtetésével kapcsolatos módosítások bevezetését.
3. Jogtechnikai, a jogszabály koherenciáját megeremtő, szövegponosító, jobbító módosítások elvégzését.

*A járási kormányhivatalok létrejöttével kapcsolatos módosítások:*

2013. január 1-jével a megyei kormányhivatalok hatáskörébe telepített köznevelési ágazati feladatok egy része a járási kormányhivatalok feladatává válik. Ezek a következők:

- rendkívüli szünet elrendelésével kapcsolatos egyes feladatok (30. § (5) bek.),
- a tankötelesek nyilvántartása, rendszeres adatközlés az állami intézményfenntartó központ és tanuló lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes települési önkormányzat jegyzője számára (45. § (8) bek.),
- a tankötelezettség teljesítésének és a szakértői vizsgálaton való megjelenésnek az elrendelése és felügyelete (45. § (8) bek.),
- a tanköteles tanuló igazolatlan mulasztása esetén a törvény vagy kormányrendelet által feladat- és hatáskörébe utalt feladatok (45. § (9) bek.),
- a tanköteles gyermekekről vezetett nyilvántartás megküldése – az állami intézményfenntartó központon keresztül – a lakóhely, ennek hiányában tartózkodási hely szerint illetékes óvodának, általános iskolának (45. § (10) bek.).

*Az állami intézményfenntartó központtal kapcsolatos módosítások:*

2013. január 1-jével a települési önkormányzatok köznevelési (korábban: közoktatási) feladatai az óvodai nevelés kivételével megszűnnek és ezzel egyidejűleg állami feladattá válnak. Ez már a tavaly decemberben elfogadott törvény alapján is egyértelművé vált. E tekintetben a júliusi Nkt. módosítása során csupán a törvény pontosítása történt meg, amikor kimondásra került, hogy az óvodai ellátásról való gondoskodás a nemzetiségi óvodai nevelést és a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelését is magában foglalja. Ezen feladatok mindegyike tehát települési önkormányzati feladat marad.

A törvényt módosítás bevezette még az állami intézményfenntartó központ fogalmát, és az állami intézményfenntartó központ által fenntartott intézmények vonatkozásában több új rendelkezést határozott meg. Az állami köznevelési közfeladat-ellátás keretében a köznevelési intézmények fenntartása önállóan működő és gazdálkodó vagy akár csak önállóan működő költségvetési szerv formájában nem költséghatékony, a települési önkormányzatoktól átvételre kerülő intézmények volumenét, illetve a finanszírozási rendszer teljes átalakulását tekintetbe véve.

Amennyiben az állami intézményfenntartó központ csupán a pedagógusok és a nevelő-oktató munkát segítők bérét és járulékait finanszírozza, mert a többi dologi költség finanszírozását a települési önkormányzat, mint működtető vállalja, szükségtelen az önálló költségvetési szerve státusz az állami intézményfenntartó központ által fenntartott köznevelési intézmények esetében. A köznevelési intézmény jogi személyiségét azonban 2013. január 1-e után is mindenképpen fenn kell tartani, e nélkül ugyanis jogok és kötelezettségek alanya nem lehetne. Az állami intézményfenntartó központ fenntartásába kerülő köznevelési intézmények tehát - más fenntartású köznevelési intézményekhez hasonlóan, az ezeréves magyar iskolai hagyományhoz és a nemzeti köznevelési törvény alapelveihez igazodva - az állami intézményfenntartó központ költségvetési szerven belüli szervezeti egységként önálló, kizárólag az Oktatási Hivatal által nyilvántartásba vett sajátos (sui generis) jogi személyiségek maradnak, amely cél eléréséhez az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény módosítása is szükséges.

*A települési önkormányzatok köznevelési intézmény működtetésével összefüggő feladatai*

Az Nkt. módosítása meghatározza annak a főszabályait, hogy a települési önkormányzat mikor köteles a tulajdonában álló köznevelési feladatok ellátását szolgáló ingatlant működtetni, illetve mely esetben vállalhatja azt. A 3000 fős lakosságszám feletti települések esetén a működtetési kötelezettségnek és a 3000 fős lakosságszám alatti települések esetén pedig a működtetés vállalásának a lehetősége, ennek a törvénybe építése a települési önkormányzatoknak átengedett adók és járulékok, illetve a települési saját bevételek jellemző alakulásán, a statisztikai és nemzetgazdasági modellezésen alapult. A háromezer fős lélekszám alatti települések esetén 2013. január elsejétől a feladatmegosztás alapértelmezése a teljes körű állami fenntartás és működtetés, s a megadott határidőig az önkormányzat nyilatkozhat az ingó és ingatlan vagyon önkormányzati működtetésének átvállalásáról. Míg az ennél nagyobb lakosságszámú települések esetén a nyilatkozattétel arra vonatkozik, ha a település a vagyon működtetését 2013. január elsejétől nem képes vállalni, s azt az államnak ajánlja fel. A működtetési kötelezettség alól nem automatikusan, hanem gazdasági és jövedelemtermelő képességgel összefüggő feltételek hiányában mentesülhet majd a települési önkormányzat. A működtetési kötelezettség alóli mentesülés iránti kérelem benyújtásával, elbírálásával kapcsolatos szabályokat végrehajtási rendelet, az Nkt. végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII.28.) Korm. rendelet határozza meg.

A működtetési kötelezettség alól történő mentesülés iránti kérelemmel egyidejűleg a települési önkormányzatnak igazolnia kell majd a gazdasági és jövedelemtermelő képességének hiányát, ennek érdekében adatot szolgáltat majd az érintett köznevelési intézmények működtetési adatairól, amelyek működtetését nem tudja vállalni, továbbá a működtetéshez rendelkezésre álló bevételeiről. Amennyiben ezen adatszolgáltatás nem támasztja alá a működtetési képesség hiányát, úgy az állam a települési önkormányzatot hozzájárulás megfizetésére kötelezheti. A települési önkormányzat a hozzájárulás összegének ismeretében, annak a miniszter általi közlésétől számított nyolc napon belül a kötelezettség alóli mentesülés iránti kérelmét visszavonhatja.

Kardinális kérdés a működtető önkormányzat feladatainak körülhatárolása. Az Nkt. módosított 76. §-a rögzíti a működtetés tartalmát, a gyakorlatból már ismert üzemeltetési szerződések és vagyonkezelői jog alkalmazásának tapasztalatai alapján. Mivel jelen esetben a működtetés/üzemeltetés feladatának átadása és vállalása nem a felek szabad elhatározásán alapul, rendkívüli jelentősége van a működtetés keretében ellátandó feladatok törvényi szinten való kijelölésének. Tekintettel azonban az Nkt. kerettörvény jellegére, továbbá arra, hogy a gyakorlati életben számos előre nem látható körülmény merülhet fel, illetve az intézmények és a helyzetek sokszínűségére, fontos egy külön szerződést is kötni az állami intézményfenntartó központ és a működtető önkormányzat részéről, a konkrét üzemeltetési feladatok meghatározására. Ezt a szerződést ugyanakkor csak a törvényben pontosan körülhatárolt működtetési feladatok keretei között lehet majd megkötni.

Az Nkt. értelmében a működtető feladata, hogy a köznevelési közfeladat-ellátás céljait szolgáló ingatlant a törvény keretei között kötött szerződésben foglalt módon és feltételekkel az ingatlan rendeltetésének megfelelő, hatályos köznevelési, tűzvédelmi, munkavédelmi és egészségügyi előírások szerint üzemeltesse, karbantartsa. A működtető köteles a működtetéssel kapcsolatos közterheket, költségeket, díjakat viselni, gondoskodni az ingatlan vagyonvédelméről. A működtető köteles ellátni minden olyan feladatot, amely ahhoz szükséges, hogy az ingatlanban a köznevelési feladatokat megfelelő színvonalon és biztonságosan láthassák el. Ennek keretében a működtető feladata különösen a köznevelési intézmények működéséhez szükséges eszközök, taneszközök, anyagok, áruk, szolgáltatások megrendelése, átadás-átvétele, raktározása, készletek pótlása. A működtető feladata működtetni, karbantartani a köznevelési intézménynek az alapító okiratában foglalt feladatellátásához szükséges technikai berendezéseket, javítani, karbantartani a tulajdonában lévő taneszközöket, beszerezni a köznevelési közfeladat-ellátáshoz szükséges eszközöket.

A működtető feladata lesz továbbá 2013. január 1-étől a köznevelési intézmény épület állagának megóvása, az állagmegóváson túl jelentkező rekonstrukciós, fejlesztési költségek fedezése már nem kötelessége, de ehhez az állam pályázati úton támogatást nyújthat majd a jövőben is. A taneszközök beszerzését az állam finanszírozza. A működtető az általa működtetett intézménybe járó tanulók lakóhelye szerinti önkormányzattól a működtetéshez hozzájárulást igényelhet.

A fenti fő kérdések rendezésén túl a törvényt módosítás – ahogy az már említésre került – néhány jogtechnikai pontosítást és egyéb módosítást is tett, amelyek a törvény könnyebb értelmezését segíti, illetve a törvény elfogadása óta eltelt időben a jogalkalmazók részéről érkezett problémák kiküszöbölést célozza.

*Ezek közül kiemelendő a felnőttoktatásban való kötelező részvétel életkori határával kapcsolatos módosítás.* Ennek lényege, hogy a módosító törvény egy évvel elhalasztotta az Nkt. 60. § (2) bekezdésének hatálybalépését, amely szerint:

„(2) A tanuló attól az évtől kezdődően, amelyben

a) nyolc évfolyamos általános iskola esetén tizenhatodik,

b) középiskola és szakiskola esetén huszonegyedik életévét betölti, kizárólag felnőttoktatásban kezdhet új tanévet.”

Ezzel egyidejűleg szövegcsere módosítással a 16. életévet 17. életévre módosította.

Vagyis a 2012/2013. tanévben még a Kt. vonatkozó 52. § (1) bekezdése és 78. § (2) bekezdése van érvényben, miszerint:

„52. § (1) (...) Nappali rendszerű iskolai oktatásban a tanuló abban az évben kezdhet utoljára tanévet, amelyben betölti

a) nyolc évfolyamos általános iskola esetén a tizenhatodik,

b)

c) középiskola és szakiskola esetén a huszonkettedik

életévét. A c) pontban meghatározott határidő egy évvel meghosszabbítható abban az esetben, ha a tanuló az általános iskola első évfolyamán a tanulmányait a hetedik vagy a nyolcadik életévében kezdte meg, továbbá, ha olyan szakképzésben vesz részt, amelyben a szakképzési évfolyamok száma meghaladja a kettőt. A sajátos nevelési igényű tanuló esetén, valamint a súlyos beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló esetén, továbbá, ha a tanulmányi követelményeket azért nem tudták teljesíteni, mert a tanuló tartós gyógykezelés alatt állt, az a)-c) pontban meghatározott életkorhoz három évet hozzá kell számítani.

78. § (2) Az iskolai tanulmányok attól az évtől kezdődően, amelyben a tanuló

a) nyolc évfolyamos általános iskola esetén tizenhetedik,

b)

c) középiskola és szakiskola esetén huszonharmadik

életévét betölti, kizárólag felnőttoktatás keretében folytatható. A c) pontban meghatározott határidő egy évvel meghosszabbítható abban az esetben, ha a tanuló az általános iskola első évfolyamán a tanulmányait a hetedik életévében kezdte meg, továbbá, ha olyan szakképzésben vesz részt, amelyben a szakképzési évfolyamok száma meghaladja a kettőt. Sajátos nevelési igényű tanuló esetén, valamint a súlyos beilleszkedési zavarral, tanulási nehézséggel, magatartási rendellenességgel küzdő tanuló esetén, továbbá, ha a tanulmányi követelményeket azért nem tudták teljesíteni, mert a tanuló tartós gyógykezelés alatt állt, az a)-c) pontban meghatározott életkorhoz három évet hozzá kell számítani.”

2013. szeptember 1-jén pedig az Nkt. felnőttoktatásra vonatkozó rendelkezései a következő szöveggel lépnek hatályba:

„60. § (2) A tanuló attól az évtől kezdődően, amelyben

a) nyolc évfolyamos általános iskola esetén tizenhetedik,

b) középiskola és szakiskola esetén huszonegyedik

életévét betölti, kizárólag felnőttoktatásban kezdhet új tanévet.”

*Ugyancsak kiemelendő, hogy a köznevelési intézmény vezetőjével összefüggő új összeférhetetlenségi szabály, miszerint nem lehet a köznevelési intézmény vezetője a köznevelési intézmény fenntartója, továbbá a köznevelési intézmény fenntartójánál vezető állású munkavállaló vagy vezetői megbízással rendelkező köztisztviselő, közalkalmazott, amely megtiltja az önkormányzati képviselők nevelési-oktatási intézményvezetői megbízását, 2013. január 1-jével lép csak érvénybe (2012. szeptember 1. helyett).*

*A mindennapos testnevelés 2012/2013. tanévben az 1.,5.,9. évfolyamon történő zökkenőmentes megszervezése,*

„(18) Ha a nemzeti köznevelésről szóló törvény szerinti mindennapos testnevelés megszervezése érdekében a 2012/2013. tanévet megelőzően a pedagógiai program módosítása válik szükségessé, az iskolák a pedagógiai programjukat szakértő igénybevétele nélkül felülvizsgálhatják, és nincs szükség fenntartói jóváhagyásra sem.”



*A Kt. az osztály- és csoportlétszám meghatározására vonatkozó rendelkezései még egy évig való hatályban maradása, ugyanakkor a fenntartói jogokra vonatkozó közoktatási törvénybeli szabályozás hatályon kívül helyezése miatt szükséges volt a Kt.-t. is módosítani két ponton.*

A Kt. 3. mellékletének módosításával a maximális osztály- illetve csoportlétszám túllépésének feltételei közül kikerült, hogy arra csupán a nevelési év, illetőleg a tanítási év indításánál, és csak akkor kerülhet sor ha az óvodában legfeljebb két óvodai csoport, illetőleg az iskolában az adott évfolyamon legfeljebb két iskolai osztály, a kollégiumban két kollégiumi csoport indul; továbbá függetlenül az indított osztályok, csoportok számától, akkor is, ha a nevelési év, tanítási év során az új gyermek, tanuló átvétele, felvétele miatt indokolt.

## II.

Az Nkt. 2012. decemberi kihirdetését követően az Oktatásért Felelős Államtitkárság előkészítette azokat a kormányrendeleteket, amelyek - mint végrehajtási rendeletek – egy-egy adott terület, (tantervi szabályozás, érettségi vizsga,) vagy a teljes Nkt. végrehajtási rendeleteként fontos szabályozási területeket jelentenek és a Kormány döntését követően megjelentek a Magyar Közlönyben. Ezen kormányrendeletek főbb szabályozási területeit, a változásokat kormányrendeletenként egyesével alább mutatjuk be.

### II.I

#### **Az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet módosításáról szóló 106/2012. (VI. 1.) Korm. rendelet**

*A 2012/2013. tanévre vonatkozó, az érettségi vizsgákkal kapcsolatos jogszabályi változások:*

##### *I. 2012. szeptember 1-jétől hatályos módosítások*

1) Az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet módosításáról szóló 106/2012. (VI. 1.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Módosító rendelet) 2012. szeptember 1-jétől megemeli az érettségi vizsgák eredményes/elégséges letételéhez szükséges határt 20%-ról 25%-ra közép- és emelt szinten egyaránt. A módosítás érinti a vizsgarészekben elért százalékos érték arányos emelését is.

2) A Kt. 30. § (9) bekezdése alapján adott mentesítésekkel kapcsolatos szabály 2012. szeptember 1-jétől a Vizsgaszabályzat 6. § (7) bekezdésében kerül szabályozásra, melynek értelmében, ha a vizsgázót a Kt.30. § (9) bekezdése alapján a kötelező és a kötelezően választandó érettségi vizsgatárgynak megfelelő tantárgyból mentesítették a középiskolában az értékelés, minősítés alól, vagy az Nkt.) 56. § (1) bekezdése alapján a kötelező és a kötelezően választandó érettségi vizsgatárgynak megfelelő tantárgyból középiskolában mentesítették az érdemjegyekkel és osztályzatokkal történő értékelés, minősítés alól, akkor az adott tantárgy helyett a vizsgázó egy másik, általa választott vizsgatárgyból tehet érettségi vizsgát. A vizsgázó részére – amennyiben a tanuló tudásának értékelésénél az a középiskolai tanulmányok során is engedélyezett volt – engedélyezni kell az írásbeli beszámoló szóbeli beszámolóval vagy a szóbeli beszámoló írásbeli beszámolóval történő felváltását, és biztosítani kell a hosszabb felkészülési időt.

3) A Módosító rendelet 11. § c) pontja hatályon kívül helyezi a Vizsgaszabályzat 7. § (5) bekezdését, melynek értelmében 2012. szeptember 1-jétől nincs lehetőségük a középiskoláknak érettségi vizsgatárgyak akkreditálására.

4) Módosításra került a Vizsgaszabályzat 12. § (8) bekezdése is, mely szerint a jövőben a kormányhivatalhoz postai úton benyújtott érettségi vizsgára jelentkezési lapok esetében a jelentkezőnek magyarországi lakcímet, ennek hiányában értesítési címet kell megadnia.

5) A Módosító rendelet 9. §-a cseréli a Vizsgaszabályzat vonatkozó szakaszaiban a Kt.-re hivatkozást az Nkt.-ra, továbbá a nemzeti, etnikai kisebbség kifejezést nemzetiségi kifejezésre módosítja.

6) Bár a Módosító rendelet 5. §-a már 2012. szeptember 1-jétől hatályba lépnek a Vizsgaszabályzat 60/B. (4)-(6) bekezdéseiben, viszont ezen szabályozásokat a szakaszokban meghatározott időponttól kell majd alkalmazni. Ilyen az akkreditál érettségi vizsgák, az utazás és turizmus érettségi vizsgatárgy, valamint három nemzetiségi nyelv helyzetét szabályozó rendelkezés.

7) Fontos változás, hogy az Nkt. végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII.28.) Korm. rendelet hatályon kívül helyezi a Vizsgaszabályzat 11. § (9) bekezdését, melynek értelmében az Nkt. végrehajtásáról szóló Korm. rendelet rendelkezik az érettségi vizsgák ingyenességével és térítési díjaival kapcsolatos szabályokról. Az Nkt. végrehajtásáról szóló Korm. rendelet 33. § bg) pontja értelmében az állami szerv, az állami intézményfenntartó központ, az állami felsőoktatási intézmény, a települési önkormányzat, a nemzetiségi önkormányzat (a települési és a nemzetiség önkormányzat a továbbiakban együtt: önkormányzat) és az önkormányzati társulás által fenntartott köznevelési intézményben térítésmentesen biztosított köznevelési közfeladat: az érettségi vizsga a tanulói jogviszony ideje alatt az érettségi bizonyítvány megszerzéséig és az adott vizsgatárgyból az érettségi bizonyítvány megszerzése előtti, tanulói jogviszonyban tett sikertelen érettségi vizsga első javító- és a pótló vizsgája.

8) Az Nkt. végrehajtásáról szóló Korm. rendelet 34. § (1) bekezdés e) pontja értelmében az állami szerv, az állami intézményfenntartó központ, az állami felsőoktatás intézmény, az önkormányzat, az önkormányzati társulás által fenntartott köznevelési intézményekben térítési díj ellenében igénybe vehető szolgáltatás az érettségi bizonyítvány megszerzése vagy a tanulói jogviszony megszűnése után az érettségi vizsga, továbbá az adott vizsgatárgyból a tanulói jogviszony fennállása alatt az érettségi bizonyítvány megszerzése előtti sikertelen érettségi vizsga második vagy további javító- és pótló vizsgája.

9) Az Nkt. végrehajtásáról szóló Korm. rendelet 35. § (4) bekezdés értelmében a 33. § (1) bekezdés b) pont bg) alpontjában meghatározott vizsgák körén túl az érettségi vizsga az alábbiak szerint díjköteles:

a) a vizsgázónak a középszintű érettségi vizsgáért – ha a vizsgázó a jelentkezését nem egy adott középiskolába nyújtja be – az adott évre érvényes kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) 15%-ának megfelelő,

b) a vizsgázónak az emelt szintű érettségi vizsgáért az adott évre érvényes kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) 25%-ának megfelelő,

ezer forintra kerekített összeget kell fizetnie a Hivatal számára.

Az Nkt. végrehajtásáról szóló Korm. rendelet 35. § (5) bekezdés alapján a 34. § (1) bekezdés e) pontja szerinti érettségi vizsgára jelentkező esetén, ha a vizsgaszervező nevelési-oktatási intézménybe nyújtja be a jelentkezési lapját, a (4) bekezdésben meghatározottakat azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a középszintű érettségi vizsga térítési díjának összegét a vizsgaszervező nevelési-oktatási intézmény számára kell megfizetnie.

## *II. 2013. január 1-jétől hatályba lépő rendelkezések:*

1) Az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet és a felsőoktatásban részt vevő hallgatók juttatásairól és az általuk fizetendő egyes térítésekről szóló 51/2007. (III. 26.) Korm. rendelet módosításáról szóló 172/2011. (VIII. 24.) Korm. rendelet 2013. január 1-jétől lépteti hatályba a Vizsgaszabályzat új 61/B. §-át, melynek értelmében a katonai alapismeretek érettségi vizsgatárgyból érettségi vizsgát emelt szinten első alkalommal a 2012/2013. tanév május-júniusi vizsgaidőszakban lehet tenni. A Vizsgaszabályzat 2. számú mellékletének Második rész cím Az érettségi vizsgatárgyak általános követelményei alcímben felsorolt vizsgatárgyak közé kerül az adott időponttól beillesztésre a katonai alapismeretek érettségi vizsgatárgy általános követelményei. Ennek következményeként ugyanezen időponttól lép hatályba az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002. (V. 24.) OM rendelet, a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet, valamint az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002. (V. 24.) OM rendelet módosításáról szóló 22/2009. (IV. 22.) OKM rendelet módosításáról szóló 1/2012. (I. 3.) NEFMI rendelet 2. melléklete is, amely a vizsgatárgy részletes vizsgakövetelményeit illeszti a miniszteri rendelet mellékletébe.

2) A járási (fővárosi kerületi) hivatalok kialakításával összefüggésben egyes kormányrendeletek módosításáról szóló 174/2012. (VII. 26.) Korm. rendelet 11. pontja módosítja a Vizsgaszabályzat 11. § (4) bekezdését, melynek értelmében 2013. január 1-jétől az október-novemberi vizsgaidőszak vonatkozásában az érettségi vizsgáztatásra kijelölendő középiskolák jegyzékéhez nem kell a kormányhivatal részéről a fenntartói önkormányzat jegyzőjének, nem állami intézményfenntartó esetén pedig a fenntartó képviselőjének egyetértését kikérni. Módosulnak továbbá a körzetközponti jegyzők feladatait szabályozó szakaszok is, amelyek a Vizsgaszabályzat 18/B. § - 18/D. §-ait érintik. A körzetközponti jegyző feladatait 2013. január 1-jétől a fővárosi és megyei kormányhivatal járási (fővárosi kerületi) hivatala veszi át.

### *III. 2014. január 1-jétől hatályba lépő rendelkezések:*

1) A Módosító rendelet felülvizsgálatának következtében 2014. január 1-jétől lesz hatályos az a rendelkezés, melynek értelmében a 2014/2015. tanév október-novemberi vizsgaidőszakától nem lesz lehetőség előrehozott érettségi vizsga letételére.

2) A 2013/2014. tanév május-júniusi vizsgaidőszakától módosításra kerül az előrehozott, valamint a szintemelő érettségi vizsga fogalma, továbbá a Vizsgaszabályzat 12. § (1) bekezdésében szabályozott érettségi vizsgára jelentkezés feltétele is pontosításra kerül.

3) Az idegen nyelv és a nemzetiségi nyelv vizsgatárgy idegen nyelvű vizsgatárgyakkal történő összehangolását is tartalmazza a Módosító rendelet, amely értelmében a három nemzetiségi nyelv (horvát nemzetiségi nyelv, német nemzetiségi nyelv, valamint szlovén nemzetiségi nyelv) külön nemzetiségi nyelvként történő vizsgázási lehetősége megszűnik, a három nyelvből idegen nyelvi érettségi vizsga tehető a 2013/2014. tanév május-júniusi vizsgaidőszaktól.

4) 2013/2014. tanév október-novemberi vizsgaidőszakában van lehetőség utoljára az ábrázoló és művészeti geometria, a magyar népzene alapjai, a hangtani és akusztikai ismeretek, valamint a hangkultúra művészeti vizsgatárgyakból érettségi vizsga letételére. Két művészeti vizsgatárgy (népművészet, művészettörténet) 2014. január 1-jétől a választható közismereti vizsgatárgyak közé kerül át.

### *IV. 2015. január 1-jétől hatályba lépő rendelkezések:*

1) Az akkreditált vizsgatárgyakból a 2014/2015. tanév október-novemberi vizsgaidőszakában lehet utolsó alkalommal érettségi vizsgát tenni. A pszichológia vizsgatárgy 2015. január 1-jétől a választható közismereti vizsgatárgyak közé került beépítésre, továbbá általános követelményei a többi vizsgatárgy általános követelményei közé került beillesztésre.

Folyamatban van továbbá az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002. (V. 24.) OM rendelet módosítása is, mely az egyes vizsgatárgyak vizsgaleírásainak pontosításán túl a pszichológia érettségi vizsgatárgy részletes követelményeit illeszti be a rendeletbe, amely 2015. január 1-jétől lesz hatályos.

## **II.II**

### **A Klebelsberg Intézményfenntartó Központról szóló 202/2012. (VII. 27.) Korm. rendelet**

A Magyar Közlöny 102. számában jelent meg a Klebelsberg Intézményfenntartó Központról szóló 202/2012. (VII. 27.) Korm. rendelet, amely kijelölte az állami köznevelési közfeladatellátás keretében köznevelési intézményfenntartási feladatokat ellátó szervet. A 2012. szeptember 1-jén létrejövő Klebelsberg Intézményfenntartó Központ fokozatosan épül majd ki a tanév során, először a központi, majd a területi szervei jönnek létre, 2013. január 1-jéig véglegesedik a struktúrája, amikor átveszi az összes, addig települési önkormányzati fenntartású köznevelési intézményt (az óvodák kivételével), a köznevelési feladatok állami feladattá válása miatt.

A Klebelsberg Intézményfenntartó Központnak kétféle területi szerve lesz: a tankerület és a megyeközponti tankerület. A tankerületek illetékességi területe azonos a járások illetékességi területével. A megyeközponti tankerület a megye egész területén ellátja a szakképző iskolák, a kollégiumok, a pedagógiai szakszolgálati feladatokat, valamint a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat ellátó intézmények fenntartásával összefüggő egyes feladatokat, ezen kívül járási szinten a minden egyes tankerület által ellátott feladatokat, mint az általános iskolák, alapfokú művészeti iskolák és gimnáziumok fenntartásával kapcsolatos egyes fenntartói feladatokat látja el.

Az Nkt.-ban meghatározott fenntartói feladatoknak a központ, a megyeközponti tankerület és a tankerület közötti elosztását a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ szervezeti és működési szabályzata határozza meg.

## **II.III**

### **Az Nkt. végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII.28.) Korm. rendelet**

Az Nkt. végrehajtásáról szóló Korm. rendelet az Nkt. szabályozási kereteihez igazodva határozza meg egyebek mellett a köznevelés rendszerében az adatszolgáltatással, a térítésmentesen, térítési díj vagy tandíj megfizetése mellett igénybe vehető köznevelési szolgáltatásokkal, a pedagógusok állandó helyettesítési rendszerével, a normatív költségvetési hozzájárulások igénylésével kapcsolatos feladatokat. Ezen feladatokat az alábbi rövid összefoglaló keretében mutatjuk be.

*Az adatszolgáltatással kapcsolatos tudnivalók*

Az Nkt. 41. § (1) bekezdése alapján a köznevelési intézmény és a köznevelési feladatot ellátó nem köznevelési intézmény (a továbbiakban: köznevelési intézmény) köteles a köznevelés információs rendszerébe (a továbbiakban: KIR) bejelentkezni. Az Nkt. 44. § (1) bekezdés szerint a KIR központi nyilvántartás keretében a nemzetgazdasági szintű tervezéshez szükséges fenntartói, intézményi, foglalkoztatási, gyermek- és tanulói adatokat tartalmazza. A KIR keretében folyó adatkezelés tekintetében az adatkezelő továbbra is az Oktatási Hivatal. Az Nkt. 44. § (2) bekezdése alapján a köznevelési intézmény, a jegyző, a közneveléssel összefüggő igazgatási, ellenőrzési tevékenységet végző közigazgatási szerv és az intézményfenntartók és a köznevelési intézmények adatokat szolgáltatnak a KIR-be.

A KIR adatbázis több alrendszerből áll, a legfontosabb alrendszerek közé tartozik

- a) a köznevelési intézménytörzs,
- b) a gyermekek, tanulók, az egyes alkalmazottak és az óraadók személyi nyilvántartása,
- c) az Országos Statisztikai Adatgyűjtési Program keretében gyűjtött statisztikai adatok alrendszere,
- d) a köznevelési intézmény fenntartásával kapcsolatos pénzügyi és gazdálkodási adatok alrendszere,
- e) hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekkel, tanulóval kapcsolatos statisztikai adatok alrendszere,
- f) a köznevelési intézmény információs tájékoztató alrendszere.

#### *OM azonosító*

A köznevelési intézménytörzsben valamennyi működő, megszűnt és szünetelő köznevelési intézmény szerepel. A nyilvántartásba vétellel az Oktatási Hivatal egy hatjegyű azonosítót, ún. OM azonosítót ad ki. A köznevelési intézménytörzs tartalmazza a köznevelési intézmény és a fenntartó közérdekű és közérdekből nyilvános adatait, elérhetőségeit.

2012 szeptemberében új adattartalommal érhető el az intézménytörzs informatikai rendszere, így mind az intézmény, mind a fenntartó, az Oktatási Hivatal e-mailben történő értesítését követően köteles az intézménytörzsben nyilvántartott adatait felülvizsgálni az új adatokat megadni.

Az intézménytörzs részére valamennyi okiratot, beleértve a módosított okiratokat és a megszűnéssel kapcsolatos dokumentumokat is, a köznevelési intézmények nyilvántartását vezető hatóságok küldik meg, nevezetesen

- a) költségvetési szerv esetén a Magyar Államkincstár Törzskönyvi Osztálya,
- b) a nem állami, nem helyi önkormányzatok által fenntartott intézmények dokumentumait (pl. alapító okirat, jogerős működési engedély) a működést engedélyező szerv (az intézmény székhelye szerint illetékes kormányhivatal) küldi meg. **Fontos**, hogy a KIR elektronikus felületén ([www.kir.hu](http://www.kir.hu) honlapon, Intézménytörzs/Új OM azonosító igénylés útvonalon: a [http://w3.kir.hu/kir\\_int\\_mod\\_kerelem/choose\\_fenntarto.asp](http://w3.kir.hu/kir_int_mod_kerelem/choose_fenntarto.asp) című közvetlen elérhetőségen vagy az Intézménytörzs/Intézményi adatok módosítása útvonalon: a [http://w3.kir.hu/kir\\_int\\_mod\\_kerelem/](http://w3.kir.hu/kir_int_mod_kerelem/) című közvetlen elérhetőségen) továbbra is a köznevelési intézmény vezetője, illetve a fenntartó képviselője közöl adatokat. Például ha az intézmény több feladatellátási helyen nyújt nevelési-oktatási feladatot, akkor az egyes telephelyeken az ellátott feladatokat az intézmény képviselőjének kell a KIR honlapján elérhető elektronikus adatlapon rögzíteni.

- c) ha a költségvetési szervnek a köznevelési feladat ellátásához kell működési engedély, a jogerős működési engedélyt az intézmény székhelye szerint illetékes kormányhivatal küldi meg.
- d) a külföldi és nemzetközi nevelési-oktatási intézmények okiratait az oktatásért felelős miniszter küldi meg a KIR részére.

Az intézményvezetői és fenntartói adatközlés módja interneten előállított adatlap formátum, amelyet postára adással kell az Oktatási Hivatal győri címére (9001 Győr, Pf. 646.) megküldeni.

Ha az Interneten keresztül történő adatrögzítés azért nem megoldott, mert a településen nem biztosított az Internet-hozzáférés, az Oktatási Hivatal – a fenntartó kérelmére – engedélyezi az adatok papír alapon történő megküldését. A papír alapú adatközlés esetében az adatlapot az Oktatási Hivatal küldi meg, egyúttal írásban tájékoztatást ad az adatközlés határidejéről, a jelentési kötelezettségről. Az engedély éves jelentési kötelezettség mellett visszavonásig a KIR valamennyi alrendszerével kapcsolatos jelentés vonatkozásában fennáll.

Az OM azonosítót bevonja az Oktatási Hivatal, ha a fenntartó jogutód nélkül megszüntette a köznevelési feladatot ellátó intézményét. Átalakuláskor a következők szerint alakul az OM azonosító:

- a) szétválás esetén a székhely szerinti intézményé marad a korábban kiadott OM azonosító, az önállóvá vált intézmény részére pedig – az új belépőkre vonatkozó szabályok figyelembevételével mellett – új azonosítót kell kiadni.
- b) Két vagy több intézmény összevonása esetén a székhely szerinti intézmény a korábbi OM azonosítójával szerepel továbbra is a KIR adatbázisában, míg a többi megszünt intézmény OM azonosítóit az Oktatási Hivatal bevonja.

Átalakulással, megszűnéssel nem járó átszervezéskor vagy fenntartó-váltáskor a közoktatási intézmény megszüntetésére nem került sor, új OM azonosító nem adható ki.

Ha az országos nemzetiségi önkormányzat vagy egyházi jogi személy más fenntartótól működő köznevelési intézmény fenntartói jogát vette át 2011/2012-es tanévet követően, a fenntartó-váltás nem jár új OM azonosítóval. Ha az egyházi jogi személy számára jogutódlással, kincstári körön kívüli átadással került át a költségvetési szerv, de az átadó és átvevő fenntartók között létrejött fenntartói jog átadásáról szóló megállapodás alapján, szintén nem kerül sor új OM azonosító kiadására.

A korábban kiállított OM azonosítók érvényességét nem érinti a jogszabály változása.

#### *Az oktatási azonosító számról*

A köznevelési intézmény képviselője a KIR honlapján keresztül az Nkt.-ban meghatározott adatok megküldésével az óvodás gyermek, a tanuló, az óraadó, a pedagógus-munkakörben, a pedagógiai előadói és a pedagógiai szakértői munkakörben, valamint a nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatott részére a jogviszony létesítésének napját követő öt napon belül tizenegy jegyű azonosító szám (a továbbiakban: oktatási azonosító szám) kiadását kezdeményezi.

Az adatszolgáltatás irányulhat:

- a) új jogviszony létrehozásával kapcsolatban új szám megkérésére (például az általános iskola első évfolyamára belépők esetében),
- b) új szám megkérése nélküli új jogviszony létesítésének bejelentésére,
- c) a jogviszony megszűnésének közlésére.

Tanulói jogviszonyon érteni kell a magántanulói, a vendégtanulói jogviszonyt, az externátusi, kollégiumi tagsági jogviszonyt, továbbá a fejlesztő felkészítésben, a fejlesztő nevelés-oktatásban való részvételt is.

Ha az érintett a nevelési év, tanév során bármikor tájékoztatást kér az oktatási azonosító számáról és a KIR-ben róla nyilvántartott adatokról, a köznevelési intézmény képviselője a kérelem napján, térítésmentesen a KIR-ből nyomtatható tájékoztatást állít ki.

A köznevelési intézmény képviselője a KIR-ben az oktatási azonosító számmal kapcsolatosan nyilvántartott adatok változását a változást követő öt napon belül köteles bejelenteni.

**A zökkenőmentes tanév, nevelési év biztosítása érdekében az adatszolgáltatással kapcsolatban előírt öt napos határidő megtartása elengedhetetlen.**

**Fontos!** A köznevelési intézmény képviselője a köznevelési intézménnyel 2012. szeptember 1-jén jogviszonyban álló és az Nkt. 44. § (3) bekezdése szerinti személy vonatkozásában 2012. október 31-éig köteles változás-bejelentést tenni.

Az óvoda vezetője valamennyi óvodás gyermek számára oktatási azonosító számot igényel, vagy ha a gyermek már rendelkezik oktatási azonosító számmal, a jogviszony létrejöttének idejére visszamenőleg a jogviszonyt 2012. október 31-ig kell folyamatosan bejelenteni.

A nevelési-oktatási intézmény képviselője az óraadó pedagógussal fennálló jogviszonyt is köteles 2012. október 31-ig folyamatosan bejelenteni.

A korábban kiállított oktatási azonosító számok érvényességét nem érinti a jogszabály változása.

*Az októberi OSAP statisztikai adatközlés*

Az intézményvezető a köznevelési intézmény október 1-jei állapota szerinti közérdekű adatairól minden év október 15-ig – a KIR-en keresztül és az ott meghatározott formában – statisztikai céllal adatokat közöl. A közölt adatok valódiságáért az intézményvezető felel. A jogutóddal megszűnt vagy átalakult köznevelési intézményről a jogutód köznevelési intézmény, a jogutód nélkül megszűnt köznevelési intézményről a volt fenntartó záró statisztikát készít. A köznevelési intézmény képviselője – fenntartójának egyidejű értesítése mellett – október 15-31. között egy alkalommal kérheti a minisztertől a lezárt statisztikájának módosítását.

*Tájékoztató rendszer és a köznevelési intézmény közzétételi listája*

A köznevelési intézmény minden év október 31-ig (a köznevelési intézmény október 1-jei állapotának megfelelően) a KIR tájékoztató rendszerében adatokat köteles megadni, továbbá a megváltozott adatokat ezen időpontig köteles átvezetni. Az adatokat kizárólag a KIR felületén kell rögzíteni. 2012/2013-as tanévben módosul a tájékoztató felület, és minden intézmény számára kötelező a KIR honlapján adatot közölni, abban az esetben is, ha saját honlapot működtet és ott különféle közérdekű adatokat megjelenített. A közzétételi lista kizárólag közérdekű statisztikai adatokat tartalmazhat.

Az Oktatási Hivatal októbertől biztosítja a felülethez a hozzáférést. Az Oktatási Hivatal az adatokkal feltöltött közzétételi listát – a köznevelési intézmény kérelemére – elektronikus formában átadja a köznevelési intézménynek, az intézmény saját honlapján történő megjelenítése céljából.

#### *A térítésmentesen, térítési díj vagy tandíj megfizetése mellett igénybe vehető köznevelési szolgáltatások*

Az állami szerv, az állami intézményfenntartó központ, az állami felsőoktatási intézmény, a települési önkormányzat, a nemzetiségi önkormányzat (a települési és a nemzetiség önkormányzat a továbbiakban együtt: önkormányzat) és az önkormányzati társulás által fenntartott köznevelési intézményben térítésmentesen biztosított a köznevelési feladat igénybevétele mind a tanköteles tanuló, mind a felnőttoktatásban részt vevő tanuló számára. Térítésmentes az érettségi vizsga a tanulói jogviszony ideje alatt az érettségi bizonyítvány megszerzéséig és az adott vizsgatárgyból az érettségi bizonyítvány megszerzése előtti, tanulói jogviszonyban tett sikertelen érettségi vizsga első javító- és a pótló vizsgája. Ingyenes továbbra is az első szakképesítésre való felkészülés, ennek keretében a gyakorlati képzéshez biztosított munkaruha, egyéni védőfelszerelés és tisztálkodási eszköz, a szintvizsga, a különbözeti vizsga, a javítóvizsga, a szakmai alkalmassági vizsga, a pályalkalmassági vizsgálat, valamint az első szakmai vizsga a tanulói jogviszony ideje alatt, a tanulói jogviszony fennállása alatt megkezdett vizsga esetén a pótló szakmai vizsga és első alkalommal a javító szakmai vizsga.

Ingyenes a halmozottan hátrányos helyzetű, a hátrányos helyzetű tanuló, a testi, érzékszervi, közép súlyos és enyhe értelmi fogyatékos, továbbá az autista tanuló részére az első alapfokú művészetoktatásban való részvétel.

**Változás!** A tanulmányok alatti vizsgák közül a független vizsga a tanuló számára már nem ingyenes, a 2012/2013-as tanévtől térítési díjat kell a tanulónak fizetnie.

A térítésmentesen, térítési díj vagy tandíj megfizetése mellett igénybe vehető közszolgáltatásokra vonatkozó szabályokat az intézménynek a 2012/2013. nevelési évtől, tanévtől kell alkalmazni azzal, hogy a fenntartó 2012. szeptember 5-éig köteles a díjfizetéssel kapcsolatos fenntartói és intézményi dokumentációkat felülvizsgálni és e rendeletnek megfelelően módosítani, egyúttal a fizetési kötelezettségről az érintetteket értesíteni.

Ha az egyházi- vagy a magánintézmény nem vesz részt a kötelező köznevelési feladatellátásban, az intézmény szolgáltatásának igénybevételeért a gyermek, tanuló tandíjat fizet, ami alól a fenntartó saját döntése alapján felmentést adhat.

#### *A pedagógusok állandó helyettesítési rendszere*

Változás következik a pedagógusok állandó helyettesítési rendszerében! A pedagógus lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivatal és a fővárosban a főjegyző 2012. december 31-éig látja el a pedagógusok állandó helyettesítési rendszerének nyilvántartásával és működtetésével kapcsolatos feladatokat. 2013. január 1-jétől a pedagógusok állandó helyettesítési rendszerének működtetője az állami intézményfenntartó központ, a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ lesz.

A helyettesítési rendszerbe történő felvételét az kérheti, aki



a) rendelkezik pedagógus-munkakör betöltésére jogszabályban meghatározott felsőfokú iskolai végzettséggel és szakképzettséggel, valamint óvodában két nevelési év, iskolában két tanév pedagógus-munkakörben szerzett szakmai gyakorlattal, továbbá a kérelem benyújtásakor pedagógus-munkakörben vagy óraadóként foglalkoztatják köznevelési intézményben, vagy

b) rendelkezik pedagógus-munkakör betöltésére jogszabályban meghatározott felsőfokú iskolai végzettséggel és szakképzettséggel, valamint óvodában két nevelési év, iskolában két tanév pedagógus-munkakörben szerzett szakmai gyakorlattal, feltéve, hogy a pedagógus-munkakörben történt foglalkoztatása megszűnésének utolsó napjától számítva legfeljebb öt év telt el, vagy

c) szakoktató, szaktanár, gyakorlati szakképzésben jártas szakember és pedagógus-munkakör betöltésére jogszabályban meghatározott felsőfokú iskolai végzettséggel és szakképzettséggel rendelkezik, szakirányú szakképesítésének megfelelő munkakörben tíz év szakmai gyakorlati időt igazolni tud, feltéve, ha szakirányú szakképesítéssel betöltött munkakörben történt foglalkoztatása megszűnésének utolsó napjától számítva legfeljebb öt év telt el.

A helyettesítő pedagógussal a munkáltató határozott időre szóló közalkalmazotti jogviszonyt vagy munkaviszonyt létesít, vagy az Nkt. szerinti óraadó pedagógusként foglalkoztatja. A köznevelési intézmény képviselője a helyettesítésre felvett pedagógus foglalkoztatásának megszűnését követő öt napon belül tájékoztatja az állami intézményfenntartó központot a helyettesítő pedagógus foglalkoztatásáról. A munkáltató tájékoztatása tartalmazza a helyettesítő pedagógus nevét, lakcímét, munkavégzésének kezdetét és annak befejezését, a foglalkoztatás módját, valamint a munkáltató szakmai véleményét a helyettesítő pedagógus munkavégzéséről.

*A normatív költségvetési hozzájárulások igénylése, aktualitások 2012. szeptember 1-jétől*

Átfogó jelleggel még nem változott meg a nem állami nem önkormányzati intézményfenntartók költségvetési támogatásának igénylésének, folyósításának és elszámolásának rendje, azt 2012. december 31-ig továbbra is a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény végrehajtásáról szóló 20/1997. (II. 13.) Korm. rendelet 13-18/C. §-ai szabályozzák.

A 2012/2013-as tanévben, nevelési évben a fenntartó 2012. október 1-jei létszámmal 2012. október 20-ig igényelhet költségvetési támogatást. Az Igazgatóság havi ütemezésben, a tárgyhoz 5. napjáig folyósítja a költségvetési támogatást a fenntartónak.

**Fontos!** Az Igazgatóság a közoktatási intézményt július 1-jei időponttól átvevő országos nemzetiségi önkormányzat számára a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 127. §-ára és 39. § (5) bekezdésére figyelemmel – külön igénylés alapján, valamint jogszabályban meghatározott formában és mellékletekkel – július-augusztus hónapokra megállapított előleget egy összegben folyósítja.

Ha 2011/2012-es tanévet követően az országos nemzetiségi önkormányzat, egyházi- és magánintézmény fenntartója nevelési-oktatási intézmény fenntartói jogát vagy közoktatási feladatot vett át, az Igazgatóság – a fenntartó írásbeli kérelmére, valamint jogszabályban meghatározott formában és mellékletekkel – szeptember-november hónapokra előleget folyósít, ha a fenntartónak nincs köztartozása.

Az országos nemzetiségi önkormányzat, egyházi- és magánintézmény fenntartója az előleg iránti igényét 2012. szeptember 15-ig nyújthatja be az Igazgatósághoz. Az Igazgatóság a megállapított előleget, annak utalványozását követő 5 munkanapon belül folyósítja.

A 2012. évi költségvetési támogatás elszámolása során a fenntartót megillető normatív hozzájárulás és támogatás 1/12, 7/12, illetve 4/12 részekben kerül kiszámításra, figyelemmel a két igénylési, illetve a lemondással érintett létszámokra. Ezáltal 2012-ben nem lép hatályba a havi létszám szerinti elszámolás.

Az Nkt. vhr. fontos szabályokat tartalmaz még a *Kormányhivatalok hatósági ellenőrzéseinek megszervezésével kapcsolatban* és rendelkezik az Nkt 74.§ (4),(5) bekezdésével összefüggésben, továbbá az Nkt. 97.§ (24),(25) bekezdésével kapcsolatosan *a település létszámtól függő önkormányzati feladatokról a 2013. január 1-ei működtetési feladatok átadásával, átvállalásával összefüggésben*.

## II.IV

### **A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet**

A Magyar Közlöny 2012. június 4-i, 66. számában jelent meg az új Nemzeti alaptanterv, amely a hazai tartalmi szabályozás legfontosabb eszköze, amelynek megújítása érdekében 2010-ben az oktatásirányítás alapvetően két fontos célt határozott meg: egyrészt a köznevelési törvénnyel összhangban az iskolarendszer küldetésének, értékközvetítő feladatának újrafogalmazását, másrészt az alaptanterv közműveltségi tartalmakkal történő kiegészítését.

Az új alaptanterv a köznevelés feladatát a műveltség közvetítésében, a tanulásához és a munkához szükséges készségek, képességek, ismeretek, attitűdök együttes fejlesztésében, a nemzeti és társadalmi összetartozás megerősítésében jelöli meg. Fontos szerepet szán a nemzeti hagyománynak, a nemzeti azonosságtudat fejlesztésének, beleértve a magyarországi nemzetiségekhez, kisebbségekhez tartozók azonosságtudatának ápolását is. Kiemelten kezeli az ország és tágabb környezete, a Kárpát-medence megismertetését, ugyanakkor fontosnak tartja azokat a tartalmakat, amelyek Európához tartozásunkat erősítik. A dokumentum figyelmet fordít az egész világot érintő átfogó kérdésekre, hangsúlyozva a fenntarthatóság iránti közös felelősséget.

*A lényegesen megújult alaptanterv Bevezetőjében* újrafogalmazódott a dokumentum küldetése, és középpontba került az értékelvű nevelő iskola megteremtésének szándéka. Ennek a célnak megfelelően olyan új elemekkel kibővített *Fejlesztési feladatok, nevelési célok* fogalmazódtak meg, mint az erkölcsi nevelés, a nemzeti öntudat és hazafias nevelés, az önismeret és társas kultúra fejlesztése, a családi életre nevelés, a testi és lelki egészségre nevelés, a felelősségvállalás másokért, az önkéntesség; a fenntarthatóság, a környezettudatosság, a pályaorientáció, a gazdasági és pénzügyi nevelés és a médiatudatosságra nevelés. Ezek a *fejlesztési területek-nevelési célok* többféle módon érvényesülnek a tartalmi szabályozás különböző szintjein, és valósulhatnak meg a köznevelés folyamatában. Beépülhetnek az egyes műveltségi területek, illetve tantárgyak fejlesztési követelményeibe, tartalmaiba; tantárgyak részterületeivé válhatnak, vagy önálló tantárgyként jelenhetnek meg az iskola helyi tanterve szerint; tematizálják az alsó tagozaton a tanítói munkát, felsőbb évfolyamokon pedig elsősorban az osztályfőnöki órák témaköreit; témákat, fejlesztési helyzeteket adnak az egyéb, nem tanórai keretekben folyó iskolai foglalkozások, programok számára. A felsorolt területek implementációjáról a kerettantervek gondoskodnak.

### *Az új Nat közműveltségi tartalmai*

A NAT 2003-as módosítása során kikerültek a dokumentumból a részletes követelmények, így például történelemből az 1848-as forradalom vagy az irodalomból Petőfi Sándor. E változtatást sem a társadalom többsége, sem a szakma nem fogadta el egyöntetűen. Az akkori változtatások mögött az a magyarázat állt, hogy az információrobbanás nyomán módosult a tudásfelfogás, vagyis kevésbé fontos a tartalom, sokkal inkább a tanulási képesség fejlesztése a meghatározó. Ez a felfogás számos vonatkozásban igazságtartalommal bír, de következményei nem feltétlenül segítik a társadalmi egyenlőtlenségek csökkentését, mert lényegében a tanulók szociokulturális háttere válik az iskolai eredményesség meghatározó elemévé.

A kialakult tartalmi szabályozási viszonyokat a 2008-as világválság hatásai még inkább megkérdőjelezték, hiszen a globalizált világban a helyi identitások felértékelődtek – ez európai trendként is értelmezhető –, s a nemzeti identitások fontossága – közös kulturális nyelv, a nemzedékek közötti párbeszédet lehetővé tevő kódrendszer – egyre inkább a figyelem középpontjába került.

Az alaptanterv azáltal biztosítja minden állampolgár jogát a lehető legszélesebb körű műveltség megszerzésére, hogy meghatározza, és a köznevelés számára kötelezővé teszi azokat a tartalmi elemeket, kompetenciákat és attitűdöket, amelyek elsajátítása révén a felnövekvő nemzedékek számára kulturális örökségük hozzáférhetővé válik, ami lehetővé teszi a további értékteremtést. A közműveltség a közösség bármely tagja számára elérhető megőrzött, megosztható és gyarapítható tudáskészlet, amely a közös kultúra, élet- és viselkedésformák értelmezéséhez, a társas világban való részvételhez hozzáférést, megújulni kész ismereteket és készségeket biztosít, összhangban a közoktatás közszolgálati szerepével. A közműveltség alapelemei rugalmasan és több irányba továbbfejleszthetők. A műveltségterületi szerkezet tehát ismert és változatlan, a műveltségterület szerepének felfogása azonban változott, mindenekelőtt a közműveltség fogalmának megjelenésével, illetve ezek műveltségterületi megfogalmazásával. Az alaptanterv szándéka, hogy az elsajátított tudás értékálló, egyúttal a kor igényeinek megfelelő legyen. Konceptiója arra a feltételezésre épül, hogy: „ahhoz, hogy egy társadalom tagjai egymással szót értsenek, szükséges, hogy létezzék olyan közös műveltséganyag, (közműveltség), amelynek ismerete minden felnőtt állampolgárról feltételezhető. Az alaptanterv egyensúlyra törekszik a műveltség értékhordozó hagyományai, valamint az új fejlesztési célok és tartalmak között.

A közműveltségi tartalmakkal kiegészített műveltségi területek anyagában megfogalmazódó célok között hangsúlyosan szerepel a tevékenykedtetés (cselekvő részvétel) (kíséret, megfigyelés) középpontba állítása; az informatika alkalmazása; a szociális kompetenciák sokirányú fejlesztése; a közösségi élethez, a munka világába való belépéshez szükséges képességek és ismeretek átadása; az egészséges életmód kialakítása; az aktív részvétel, öntevékenység és a kreativitás biztosítása, továbbá a médiumok alkotó használata. Az így létrejövő műveltségi területek legfontosabb közös jellemzőiként megállapítható, hogy kiemelten foglalkoznak az információk gyűjtésével és kritikai értelmezésével, ide értve az elérhető források mindegyikét. Fejlesztési célként hangsúlyozzák a tudás örömeinek, a beleélésnek, a személyes véleményalkotásnak és a társas tanulás különböző formáinak fontos szerepét. Szerkezetük egyfajta spirális felépítést követ, azaz az egyes iskolai fokozatokon ismétlődő szempontok szerint spirálisan bővülő elemeket tartalmaz. Az elérhető, elsajátítható tudás így nem lezárt rendszerként jelenik meg, s maga a tartalmi leírás felépítése sem a tanórai feldolgozás sorrendjét és szintezését jeleníti meg.

Az alaptantervi tartalom részletes lebontása törvényi értelemben és a szabályozási rendszer jellegéből adódóan alapvetően a kerettantervek feladata. Voltaképpen a tartalmi szabályozás

kulcseleme maga az implementáció, azaz annak biztosítása, hogy az éppen érvényes központi dokumentumok eljussanak az intézmények szintjére, majd az osztálytermi szintre.

*Az alaptanterv 2013. szeptember 1-jén lép hatályba, rendelkezéseit első alkalommal a 2013/2014. tanévben az iskolai nevelés-oktatás első, ötödik és kilencedik évfolyamán, ezt követően minden tanévben felmenő rendszerben kell alkalmazni.*

*A 2012/2013. tanév a felkészülés éve, mivel az iskoláknak 2012. december 31-ig kell felülvizsgálniuk a pedagógiai programjukat, annak érdekében, hogy a nemzeti köznevelésről szóló törvény, az alaptanterv, valamint a rövidesen megjelenő a kerettantervről szóló rendeletnek megfeleljenek. A kerettantervek kiadásának és jóváhagyásnak rendjéről szóló miniszteri rendelet egyeztetése jelenleg folyik.*

*Az Nkt. rendelkezései szerint 2013. szeptember 1-jétől kezdődően felmenő rendszerben kell megszervezni az erkölcsstan órát vagy ehelyett választható az egyházi jogi személy által szervezett hit- és erkölcsstan órát az iskolai nevelés-oktatás első, ötödik évfolyamán az iskolákban. Az erkölcsstan tantárgyi kerettanterve a kerettantervi rendeletben kerül kiadásra. A tantárgy anyagához 1–4. évfolyamon az alaptanterv Magyar nyelv és irodalom, Ember és társadalom, Életvitel és gyakorlat, valamint Művészetek műveltségterületének azok a fejlesztési követelményei és közműveltségi tartalmai az irányadók, amelyek az életkori sajátosságoknak megfelelő beszélgetési témákat, magatartásmintákat, életvezetési szokásokat közvetítenek. Az 5–8. évfolyamon az erkölcsstan tantárgyra az Ember és társadalom műveltségterület Erkölcsstan, etika közműveltségi tartalmai érvényesek.*

*A többi évfolyamon a Kt. szerinti fakultatív hit- és erkölcsstanra vonatkozó rendelkezéseket kell kifutó rendszerben alkalmazni. Az Nkt. a hit- és erkölcsstan oktatáson belül - a tanuló által választható hitoktatás kereteiről - az iskolai keretek között folyó hit oktatás szervezését, tartalmának meghatározását és felügyeletének ellátását az adott egyház és az adott egyház nevében eljáró jogi személy hatáskörébe utalja.*

*Szintén fontos új szabályozási elem rendelkezik az idegen nyelvek oktatásáról. Ez is 2013. szeptember 1-ével lép hatályba - hogy az alaptanterv rendelkezése szerint az első idegen nyelv oktatása legkésőbb az általános iskola 4. évfolyamán kezdődik el. Az első idegen nyelv megválasztásakor – amely az angol és német lehet – biztosítani kell, hogy azt a felsőbb évfolyamokon is folyamatosan tanulhassák. A második idegen nyelv oktatása a 7. évfolyamon kezdődhet. A középiskolákban biztosítani kell a megkezdett első idegen nyelv folytatálagos oktatását és az érettségi idejére annak legalább B2 szintű elsajátítását. A középiskolákban második idegen nyelvként szabad választás szerint oktathatók a különböző nyelvek.*

*Amennyiben az 1-3. évfolyam idegennyelv-oktatásában képzett pedagógus alkalmazása megoldható, és az iskola pedagógiai programja erre lehetőséget ad, az első idegen nyelv oktatása ezen évfolyamokon is megkezdhető.*

## **II.V.**

### **Az oktatási igazolványokról szóló 362/2011. (XII. 30.) Korm. rendelet**

*Az oktatási igazolványokról szóló 362/2011. (XII. 30.) Korm. rendelet szabályai alapján az iskola közreműködik a diákigazolvány igénylésének lebonyolításában. Az iskola által nyújtott szolgáltatás szorosan kapcsolódik az iskolai feladatok ellátásához, ugyanis az iskola az, amely hitelt érdemlően tanúsítja a tanuló személyazonosságát és az Nkt. alapján jogosult a tanuló személyes adatainak a kezelésére. A tankötelezettség ideje alatt továbbra sem kell a diákigazolványt érvényesítő matricával ellátni. Amennyiben szükség van az érvényesítésre, úgy az érvényesítést 2012. október 31-ig el kell végeznie az iskolának. Az oktatási*

igazolványokról szóló Korm. rendelet 37. § (1) bekezdése alapján a tanköteles tanulók diákigazolványa érvényesítő matrica nélkül is érvényes azon tanévet követő október 31. napjáig, amely tanévben a tanuló a tanköteles kor felső határát betölti.

Az igényelt oktatási igazolvány kiadásáig a közreműködő intézmény a jogosult kérésére a mellékletben meghatározott igazolást ad ki. Az igényelt diákigazolvány kiadásáig kiállított igazolás a közforgalmú személyszállítási utazási kedvezményekről szóló kormányrendelet szerinti ideiglenes diákigazolványnak minősül. Az igazolás a kiállításától számított 60 napig érvényes.

Tájékoztatásul közöljük, hogy a közoktatási szolgáltatás 2009-től nem ÁFA köteles, így az iskolának e tárgykörben végzett tevékenysége sem minősül áfa köteles szolgáltatásnak, kivéve azt az esetet, ha a közoktatási intézmény gazdasági tevékenységet folytat. A diákigazolványok bevonásáról továbbra sem kell a minisztériumot értesíteni. A diákigazolvány legyártásának feltétele, hogy a KIR-ben nyilvántartott intézményi és tanulói adatok megfeleljenek a valóságnak.

### **III.**

#### **Miniszteri rendeletek az Nkt. végrehajtására**

Az Oktatási Államtitkárság előkészítette az Nkt. végrehajtási rendeleteit, amelyek egy része már kihirdetésre került, további részük kihirdetés előtt áll. Alábbiakban összefoglalót közlünk a kihirdetett rendeletekből. Az előkészítés alatt álló rendeletek a tárca honlapján olvashatók a megadott határidő kereti közötti véleményezés, tájékozódás céljából.

#### **III.I**

##### **Az emberi erőforrás miniszter 3/2012. (VI. 8.) EMMI rendelete a 2012/2013. tanév rendjéről**

A rendelet a 2012. szeptember 1-jétől ütemezetten hatályba lépő Nkt. rendelkezéseivel, új fogalomhasználatával összhangban készült, és hatályba lépése is ahhoz igazodik. Új elem a megyei intézményfenntartó központok beemelése a rendeletbe, tekintettel arra, hogy az állam köznevelésben betöltött új szerepvállalásával egyidejűleg a köznevelési intézményfenntartással kapcsolatos feladatok egy részét ezek a szervezetek látják el. A rendeletben a tanítási szünetek időtartamának meghatározásakor minden esetben az Nkt. által elrendelt minimálisan hat egybefüggő naptári nap biztosított. Új elemként bekerült a jogszabályba az intézményi tanács (3. § (4) bekezdés, 8. § (3) bekezdés) és az országos méréssel, értékeléssel kapcsolatos újdonság, hogy az Nkt. 80. § (1) bekezdésében foglaltak alapján az olvasási-szövegértési és a matematikai alapkészségek fejlődését a hatodik, a nyolcadik és a tízedik évfolyamon valamennyi tanulóra kiterjedően kell megvizsgálni, a negyedik évfolyam tekintetében azonban az Nkt. már nem ír elő ilyen kötelezettséget. Ugyanakkor a rendelet tartalmazza, hogy a negyedik évfolyamra vonatkozóan az alapkészségek és -képessegek mérésére alkalmas tesztanyagokat az Oktatási Hivatal a honlapján közzéteszi, azok szabadon felhasználhatók és az eredmények az interneten hozzáférhető szoftver alkalmazásával értékelhetők.

További újdonság, hogy az Nkt. 80. § (1) bekezdése alapján a 2012/2013. tanévben országos mérés, értékelés keretében gondoskodni kell a tanulók fizikai állapotának és edzettségének vizsgálatáról és a rendelet – a köznevelésről szóló törvényhez igazodva – tartalmazza a Köznevelési Hídprogramba történő belépés eljárási szabályait is.

### *A 2012/2013. tanév legfontosabb időpontjai*

A tanítási év első tanítási napja: **2012. szeptember 3. (hétfő)**, utolsó tanítási napja: **2013. június 14. (péntek)**. Az iskola utolsó, befejező évfolyamán az utolsó tanítási nap

- a középiskolákban és a szakiskolákban **2013. május 2.**,
- a Belügyminisztérium fenntartásában lévő szakközépiskolákban **2013. május 24.**,
- a Honvédelmi Minisztérium fenntartásában lévő szakképző iskolában **2013. május 31.**,
- a szakiskolákban, a szakközépiskolákban másfél, két és fél éves képzésben tanulók részére **2013. január 11.**

A tanítási napok száma az általános iskolában **száznolcvankettő nap**, a nappali oktatás munkarendje szerint működő középiskolában és szakiskolában **száznolcvanegy nap**.

A tanítási év első feléve **2013. január 11-ig** tart. Az iskoláknak 2013. január 18-ig kell értesíteniük a tanulókat, kiskorú tanuló esetén a szülőket az első félévben elért tanulmányi eredményekről.

#### *Tanítási szünetek*

Az **őszi szünet** 2012. október 29-től november 4-ig tart. A szünet előtti utolsó tanítási nap október 27. (szombat), a szünet utáni első tanítási nap november 5. (hétfő).

A **téli szünet** 2012. december 27-től 2013. január 2-ig tart. A szünet előtti utolsó tanítási nap 2012. december 21. (péntek), a szünet utáni első tanítási nap 2013. január 3. (csütörtök).

A **tavaszi szünet** 2013. március 28-tól április 2-ig tart. A szünet előtti utolsó tanítási nap március 27. (szerda), a szünet utáni első tanítási nap április 3. (szerda).

A tanítási évben – a tanítási napokon felül - a nevelőtestület a tanév helyi rendjében meghatározott pedagógiai célra az általános iskolában **öt**, a nappali oktatás munkarendje szerint működő középiskolában és szakiskolában **hat munkanapot tanítás nélküli munkanapként** használhat fel, amelyből egy tanítás nélküli munkanap programjáról a nevelőtestület véleményének kikérésével az iskolai diákönkormányzat jogosult dönteni.

#### *Országos mérések- értékelések*

Az Oktatási Hivatal **2013. május 29-én** szervezi meg szakértők bevonásával az olvasási-szövegértési és a matematikai alapkészségek fejlődésének vizsgálatát a hatodik, a nyolcadik és a tizedik évfolyamon valamennyi tanulóra kiterjedően. Emellett a negyedik évfolyamra vonatkozóan az alapkészségek és -képeségek mérésére alkalmas tesztanyagokat az Oktatási Hivatal a honlapján közzéteszi, azok szabadon felhasználhatók és az eredmények az interneten hozzáférhető szoftver alkalmazásával értékelhetők. A mérés napja tanítási napnak minősül, melyet az érintett tanulók a mérésben való részvétellel teljesítenek. További kötelező tanórai foglalkozás számukra nem szervezhető. A méréshez szükséges adatokat az érintett nevelési-oktatási intézmények az Oktatási Hivatal részére 2012. november 23-ig küldik meg, a Hivatal által meghatározott módon.

A tanuló eltérő ütemű fejlődéséből, fejlesztési szükségleteiből fakadó egyéni hátrányoknak a csökkentése, továbbá az alapkészségek sikeres megalapozása és kibontakoztatása érdekében az általános iskoláknak **2012. október 12-ig** kell felmérniük azon első évfolyamos tanulóik körét, akiknél az óvodai jelzések, illetve a tanév kezdete óta szerzett tapasztalatok alapján az alapkészségek fejlesztését hangsúlyosabban kell a későbbiekben támogatni, és ezért az osztálytanító indokoltnak látja az azt elősegítő pedagógiai tevékenység megalapozásához a

Diagnosztikus fejlődésvizsgáló rendszer alkalmazását. Az igazgatóknak **2012. október 27-ig** - a Hivatal által közzétett formanyomtatvány alkalmazásával – kell jelenteniük a Hivatalnak az érintett tanulók létszámát. A vizsgákat az iskoláknak a kiválasztott tanulókkal 2012. december 7-ig kell elvégezniük.

A 2012/2013. tanévben országos mérés, értékelés keretében gondoskodni kell a tanulók fizikai állapotának és edzettségének vizsgálatáról. A vizsgálatot a nevelési-oktatási intézményeknek **2013. április 3. és május 28. között** kell megszervezniük a korábbi években rendelkezésükre bocsátott, a fittség vizsgálatára alkalmas módszertani anyagok alapján.

*Hatósági ellenőrzés a tanév során*

**2013. március 1. és 2013. május 31. között** hatósági ellenőrzés keretében kell ellenőrizni a középiskolákban az iskolai tanügyi dokumentumok alapján a középszintű és az emelt szintű érettségi vizsgákra történt jelentkezések módját és megvizsgálni a 2012. január 1-jétől a megyei intézményfenntartó központok fenntartásába került közoktatási intézményekben a tanügyi nyilvántartásokra alapozva az intézmények jogszerű működésének feltételeit. A vizsgálatot az Oktatási Hivatal szakmai irányításával a kormányhivatalok folytatják le.

*Az érettségi vizsgák időpontjai*

A rendelet 1. sz. mellékletének I/1-2. pontjai szabályozzák a tantárgyankénti írásbeli és szóbeli vizsganapokat. Fentiek alapján az október-novemberi vizsgaidőszak kezdete október 12. (első vizsganap), a vége pedig november 30. (utolsó vizsganap). A május-júniusi vizsgaidőszak kezdete május 3. (első vizsganap), a vége június 28. (közép szintű szóbelik utolsó vizsganapja).

*1. melléklet a 3/2012. (VI. 8.) EMMI rendelethez*

I. Érettségi vizsgaidőszakok, vizsganapok

1. A 2012. évi október–novemberi írásbeli érettségi vizsgák

	A	B	C
	Emelt szintű írásbeli érettségi vizsga	Középszintű írásbeli érettségi vizsga	Időpont
1.	Nemzetiségi nyelv és irodalom, nemzetiségi nyelv	nemzetiségi nyelv és irodalom, nemzetiségi nyelv	október 12., 8.00
2.	magyar nyelv és irodalom	magyar nyelv és irodalom, magyar mint idegen nyelv	október 15., 8.00
3.	egészségügyi alapismeretek, elektronikai alapismeretek, építészeti és építési alapismeretek, gépészeti alapismeretek, informatikai alapismeretek, környezetvédelmi-vízgazdálkodási alapismeretek, közgazdasági alapismeretek (üzleti gazdaságtan), közgazdasági alapismeretek (elméleti gazdaságtan),	rajz és vizuális kultúra, szakmai előkészítő tárgyak	október 15., 14.00

	kereskedelmi és marketing alapismeretek, közlekedési alapismeretek (közlekedéstechnika), közlekedési alapismeretek (közlekedés-üzemvitel), mezőgazdasági alapismeretek, oktatási alapismeretek, vendéglátás-idegenforgalom alapismeretek		
4.	Matematika	matematika	október 16., 8.00
5.	Földrajz	földrajz	október 16., 14.00
6.	Történelem	történelem	október 17., 8.00
7.	latin nyelv	latin nyelv, héber nyelv	október 17., 14.00
8.	angol nyelv	angol nyelv	október 18., 8.00
9.		filozófia	október 18., 14.00
10.	Informatika	informatika	október 19., 8.00
11.	orosz nyelv, román nyelv, beás nyelv, lovári nyelv, horvát nyelv, szerb nyelv, szlovák nyelv, újjörög nyelv, bolgár nyelv, lengyel nyelv, ukrán nyelv	orosz nyelv, egyéb nyelvek	október 19., 14.00
12.	német nyelv	német nyelv	október 24., 8.00
13.		mozgóképkultúra és médiaismeret, dráma	október 24., 14.00
14.	olasz nyelv	olasz nyelv	október 25., 8.00
15.	kémia, gazdasági ismeretek, belügyi rendészeti ismeretek	kémia, egyéb központi követelményekre épülő vagy egyedileg akkreditált vizsgatárgyak	október 25., 14.00
16.	spanyol nyelv	spanyol nyelv	október 26., 8.00
17.	biológia; társadalomismeret	biológia	október 26., 14.00
18.	francia nyelv	francia nyelv	október 29., 8.00
19.	Fizika	fizika, művészeti tárgyak, ének-zene	október 29., 14.00

## 2. A 2012. évi október–novemberi szóbeli érettségi vizsgák

	A	B	C
	Emelt szintű szóbeli érettségi vizsga	Középszintű szóbeli érettségi vizsga	Időpont
1.	szóbeli vizsgák	–	november 7–13.
2.	–	szóbeli vizsgák	november 22–30.



### 3. A 2013. évi május–júniusi írásbeli érettségi vizsgák

	A	B	C
	Emelt szintű írásbeli érettségi vizsga	Középszintű érettségi írásbeli vizsga	Időpont
1.	nemzetiségi nyelv és irodalom, nemzetiségi nyelv	nemzetiségi nyelv és irodalom, nemzetiségi nyelv	május 3., 8.00
2.	magyar nyelv és irodalom	magyar nyelv és irodalom, magyar mint idegen nyelv	május 6., 8.00
3.	Matematika	matematika	május 7., 8.00
4.	Történelem	történelem	május 8., 8.00
5.	angol nyelv	angol nyelv	május 9., 8.00
6.	német nyelv	német nyelv	május 10., 8.00
7.	Informatika	–	május 13., 8.00
8.	latin nyelv	latin nyelv, héber nyelv	május 13., 14.00
9.	Biológia	biológia	május 14., 8.00
10.	társadalomismeret	–	május 14., 14.00
11.	Kémia	kémia	május 15., 8.00
12.	Földrajz	földrajz	május 15., 14.00
13.	Fizika	fizika	május 16., 8.00
14.	–	rajz és vizuális kultúra	május 16., 14.00
15.	spanyol nyelv	spanyol nyelv	május 17., 8.00
16.	–	informatika	május 21., 8.00
17.	belügyi rendészeti ismeretek	művészeti tárgyak, ének-zene, belügyi rendészeti ismeretek	május 21., 14.00
18.	francia nyelv	francia nyelv	május 22., 8.00
19.	–	filozófia	május 22., 14.00
20.	egészségügyi alapismeretek, elektronikai alapismeretek, építészeti és építési alapismeretek, gépészeti alapismeretek, informatikai alapismeretek, környezetvédelmi-vízgazdálkodási alapismeretek, közgazdasági alapismeretek (üzleti gazdaságtan), közgazdasági alapismeretek (elméleti gazdaságtan), kereskedelmi és marketing alapismeretek, közlekedési alapismeretek (közlekedéstechnika),	szakmai előkészítő tárgyak	május 23., 8.00

	közlekedési alapismeretek (közlekedés-üzemvitel), mezőgazdasági alapismeretek, oktatási alapismeretek, vendéglátás-idegenforgalom alapismeretek		
21.	olasz nyelv	olasz nyelv	május 24., 8.00
22.	–	mozgóképkultúra és médiaismeret, dráma	május 24., 14.00
23.	orosz nyelv, román nyelv, beás nyelv, lovári nyelv, horvát nyelv, szerb nyelv, szlovák nyelv, újjörög nyelv, bolgár nyelv, lengyel nyelv, ukrán nyelv	orosz nyelv, egyéb nyelvek	május 27., 8.00
24.	gazdasági ismeretek, katonai alapismeretek	egyéb központi követelményekre épülő és egyedileg akkreditált vizsgatárgyak	május 27., 14.00

#### 4. A 2013. évi május–júniusi szóbeli érettségi vizsgák

	A	B	C
	Emelt szintű szóbeli érettségi vizsga	Középszintű szóbeli érettségi vizsga	Időpont
1.	szóbeli vizsgák	–	június 6–13.
2.	–	szóbeli vizsgák	június 17–28.

#### *Szakmai vizsgaidőszakok, vizsganapok*

1. A szakközépiskolákban, a szakiskolákban, a speciális szakiskolákban a szakmai vizsgák írásbeli, szóbeli és gyakorlati vizsgarészét, valamint írásbeli, interaktív, szóbeli és gyakorlati vizsgatevékenységét az alábbi időben kell megszervezni:
  - a) írásbeli vizsgarész, írásbeli és interaktív vizsgatevékenység: 2012. október 8–9–10–11–12. 8.00-tól  
szóbeli és gyakorlati vizsgarész, valamint szóbeli és gyakorlati vizsgatevékenység: 2012. október
  - b) írásbeli vizsgarész, írásbeli és interaktív vizsgatevékenység: 2013. február 4–5–6–7–8. 8.00-tól  
szóbeli és gyakorlati vizsgarész, valamint szóbeli és gyakorlati vizsgatevékenység: 2013. február–március
  - c) írásbeli vizsgarész, írásbeli és interaktív vizsgatevékenység: 2013. május 13–14–15–16–17. 8.00-tól  
szóbeli és gyakorlati vizsgarész: 2013. június  
szóbeli és gyakorlati vizsgatevékenység: 2013. május–június
2. A Honvédelmi Minisztérium illetékességi körébe tartozó iskolai rendszerű szakképzésben oktató szakképesítések szakmai vizsgáinak írásbeli vizsgaidőpontjai:

2013. január 17. és június 10.

3. A Belügyminisztérium irányítása alá tartozó, iskolai rendszerű szakképzésben oktató szakképesítések írásbeli, szóbeli és gyakorlati vizsgaidőpontjai:

- a) írásbeli: 2012. szeptember 28. 10.00  
szóbeli és gyakorlati: 2012. október 10–13.
- b) írásbeli: 2013. január 2. 10.00  
szóbeli és gyakorlati: 2013. január 14–18.
- c) írásbeli: 2013. május 28.

szóbeli és gyakorlati: 2013. június 10–21.

#### *A munkaszüneti napok körüli munkarend szabályai*

A tanév rendjéről szóló miniszteri rendelet 5. § (7) bekezdése alapján az egyéb jogszabály által elrendelt munkanap áthelyezést – az Nkt. 30. § (1) bekezdése értelmében – a nevelési-oktatási intézményekben is alkalmazni kell. Ebből következően a vonatkozó NGM rendelet által hivatalos munkanappá nyilvánított szombatok az iskolák számára is hivatalos tanítási napnak minősülnek. Természetesen helyi döntés alapján lehetőség van e napokon tanítási szünet elrendelésére, de csak a törvényben megszabott garanciák megtartása mellett. A 2012. évre vonatkozóan a 39/2011. (X. 14.) NGM rendelet előírásai az irányadók, a 2013. évre vonatkozó jogszabály jelenleg előkészítés alatt áll.

#### *Rendkívüli események kezelése a tanév során*

Az Nkt. – 2012. szeptember 1-jétől hatályos – 4. § 31. pontja alapján a tanítási év az iskolában minden év szeptemberének első munkanapjától a következő év június 16-át megelőző utolsó munkanapjáig tartó szorgalmi időszak, az érettségi és a szakmai vizsga évét kivéve. Ezt a törvényi határidőt sem igazgatói, sem fenntartói, sem miniszteri hatáskörben nem lehet módosítani. Éppen ezért a fenti időpontban meg kell kezdeni a 2012/2013. tanévet, azon belül a tanítási évet. Amennyiben ezt valamilyen rendkívüli esemény akadályozza, rendkívüli szünet elrendelésére kerülhet sor. Az Nkt. 30. § (5) bekezdése alapján ugyanis amennyiben rendkívüli időjárás, járvány, természeti csapás vagy más elháríthatatlan ok miatt a nevelési-oktatási intézmény működtetése nem lehetséges, az intézményre kiterjedő veszélyhelyzet esetében az intézményvezető a fenntartó egyidejű értesítése mellett rendkívüli szünetet rendel el. Ez a szabály a tanítási év közben fellépő egyéb rendkívüli helyzetek megoldására is alkalmazható.

A rendkívüli tanítási szünet elrendelése miatt kiesett tanítási napok pótlására az Nkt. két lehetőséget is kínál. A törvény 30. § (3) bekezdése alapján a fenntartó egyetértésével az iskola igazgatója – az elmaradt heti pihenőnapok igénybevételének biztosítása nélkül is – elrendelheti a hat tanítási nappól álló tanítási hét megszervezését, azaz szombatonként is tanítanak, valamint a tanuló heti kötelező óraszámát meghaladó tanítás megszervezését, azaz a délutáni tanítást, ha a rendkívüli tanítási szünet miatt az előírt követelmények átadását, elsajátítását nem lehet megoldani.

A 2012/2013. tanév rendjéről szóló miniszteri rendelet 2. § (4) bekezdése értelmében a tanítási év lezárásának, a tanuló minősítésének, a magasabb évfolyamra lépésnek nem akadálya, ha az iskola a rendkívüli tanítási szünet elrendelése miatt kieső tanítási napokat az Nkt. 30. § -ban meghatározottak szerint nem tudja teljes egészében pótolni. Az iskola indokolt esetben gondoskodik az elmaradt tananyag 2013/2014. tanítási évben történő feldolgozásáról.

**III.II**  
**EMMI rendelet**  
**a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények**  
**névhasználatáról**

Az Országgyűlés 2011. december 19-ei ülésnapján fogadta el nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvényt (továbbiakban: Nkt.). A törvény főszabály szerint 2012. szeptember 1-jén lép hatályba, jelentős mértékben ettől az időponttól kezdődően már felváltja a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény (továbbiakban: Kt.) szabályozását. A Kt.-ban foglalt szabályozás végrehajtásához kapcsolódóan a nevelési-oktatási intézmények működésének részletes szabályait a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet (továbbiakban: MKM r.) szabályozta. Az Nkt. 2012. szeptember 1-jei hatályba lépése miatt vált indokolttá egy, a nevelési-oktatási intézmények működését újra szabályozó, a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló EMMI rendelet (továbbiakban: miniszteri rendelet) kiadása, továbbá azért is, mivel az Nkt. Kt.-hez képest keret jellegű szabályozást tartalmaz. A rendelet az Nkt. hatályba lépéséhez igazodva főszabály szerint 2012. szeptember 1-jén lép hatályba. A rendelet 2012. augusztus 27-e után kerül kihirdetésre a Magyar Közlönyben.

Az Nkt. fentebb hivatkozott keret jellege miatt a miniszteri rendeleti szintű szabályozás több olyan elemet tartalmaz, amelyek korábban a Kt.-ban, vagyis az ágazati törvényben kerültek szabályozásra.

Az új miniszteri rendelet a korábbi rendeletehöz képest további új szabályozási elemeket is tartalmaz. Ezek vagy az Nkt. elfogadásával kerültek be az óvodai ellátás, az alap- és középfokú oktatás rendszerébe, vagy a korábbi rendeletehöz képest részletesebb szabályozásukra kerül sor (pl. hat és nyolc évfolyammal működő gimnáziumokban folyó nevelés-oktatás indítására vonatkozó, az egész napos iskolai, a két tanítási nyelvű iskolai nevelés-oktatásra vonatkozó részletszabályok, a független vizsgabizottság előtti vizsga részletszabályai, a pedagógiai munka szakmai ellenőrzések szabályai, a tanulók fizikai állapotának felméréséhez kötődő iskolai feladatok, a köznevelési hídprogram megszervezése, a vendégtanulói jogállás rendezése, az intézményi tanács működése).

A rendelet szakaszainak (§-ainak) száma az MKM r.-hez képest jelentősen megnövekedett. Ennek oka a fentiekén túl az, hogy a jogszabályszerkesztésről szóló 61/2009. (XII. 14.) IRM rendelet 127.§ (3) bekezdés *b*) pontja értelmében a melléklet ma már nem tartalmazhat a jogszabály szakaszaiban meghatározható szabályt. Az MKM r.-nek viszont sok olyan garanciális és jelentős szabályozási tárgyú rendelkezése volt, amelyek az MKM. r. mellékleteiben szerepeltek (fegyelmi eljárás, tanuló- és gyermekbalesetekkel összefüggő feladatok, iskolai könyvtárak működése, az intézmények által kötelezően használt tanügyi nyilvántartások, a középfokú iskolába történő jelentkezés és a felvételi eljárás szabályai).

Az új rendeletet rendelkezéseit - a könnyebb áttekinthetőség érdekében - a rendelet fejezetcímei szerint ismertetjük.

#### 1. Általános rendelkezések

A rendelet hatálya köznevelési intézmények közül a nevelési-oktatási intézményekre (óvoda, általános iskola, gimnázium, szakközépiskola, szakiskola, alapfokú művészeti iskola, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai nevelési-oktatási intézmény, kollégium, illetve a nemzetiségi nevelést-oktatást folytató nevelés-oktatási intézményekre) terjed ki. Kizárólag az

intézményi névhasználat tekintetében pedig a pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézményekre és a pedagógiai szakszolgálati intézményekre is kiterjed.

A rendelet hatálya kiterjed a gyermekekre, tanulókra, a pedagógusokra és a nevelési-oktatási intézmények egyéb alkalmazottaira, továbbá a gyermekek, tanulók szüleire.

A rendelet hatálya kiterjed a fővárosi és megyei kormányhivatalokra, a köznevelés rendszerével kapcsolatos feladataik tekintetében, az oktatásért felelős miniszter köznevelési feladatkörében eljáró, kormányrendeletben kijelölt központi hivatalára (ez az Oktatási Hivatal), és az intézményfenntartókra.

Az általános rendelkezések között határozza meg a miniszteri rendelet az iskolai évfolyamok számozását, bizonyos képzések esetén (Hídprogram, nyelvi előkészítő, két tanítási nyelvű előkészítő, nemzetiségi előkészítő oktatás) speciális jelölés alkalmazását írja elő. A régi típusú (Kt. szerinti) szakképzési évfolyamok számozására vonatkozó speciális szabályozás a rendelet átmeneti rendelkezései között található (193. § (2) bekezdés).

## 2. Az intézményi dokumentumok

Ez a fejezet tartalmazza a nevelési-oktatási intézmények alapvető dokumentumainak (SzMSz, házirend, munkaterv, pedagógiai program) részletes adattartalmát, a munkaterv esetében a véleménynyilvánításra jogosultak körét. Ebben a fejezetben kerül meghatározásra a kollégiumok pedagógiai programjának adattartalma is. Tartalmazza továbbá a fejezet az összetett iskola, a közös igazgatású köznevelési intézmény és az általános művelődési központ helyi tantervére vonatkozó speciális szabályokat, az alapfokú művészeti iskola pedagógiai programjának többletkövetelményeit, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek neveléséhez, oktatásához kapcsolódóan az óvoda pedagógiai programjának és az iskola helyi tantervének többletkövetelményeit.

## 3. A nevelési-tanítási idő felosztása

A fejezet tartalmazza a tanítási órák (kötelező, kötelezően választandó és szabadon választható) megszervezésére vonatkozó rendelkezéseket, a tanuló tantárgyválasztásának szabályait, az ezzel kapcsolatos szülői feladatokat, a tantárgyválasztáshoz kapcsolódó határidőket, továbbá tartalmaz az alapfokú művészetoktatáshoz kapcsolódó speciális rendelkezéseket is.

Ez a fejezet állapítja meg az egész napos iskola indításának, megszervezésének feltételeit, szabályait, továbbá az ezen oktatás keretében biztosítandó speciális feladatokat is.

## 4. A gyermekek, tanulók jogviszonyának létrejötte és megszűnése

A fejezet tartalmazza a különböző nevelési-oktatási intézményekben létrejövő jogviszonyok létesítésének szabályait.

Itt kerültek szabályozásra az óvoda tankötelezettség megállapításával kapcsolatos feladatai. Ebben a részben kerültek szabályozásra többek között az általános iskolák körzethatárainak kialakítására vonatkozó részletszabályok. Megállapításra kerültek a települési önkormányzatok által a kormányhivatalok számára biztosítandó adatok, annak érdekében, hogy a kormányhivatalok rendelkezzenek a körzethatár kialakításához szükséges információkkal. A rendelkezések pontosítják a körzetek kialakításának szempontjait a többiskolás települések esetében. A körzetek kialakításának alapját tagintézményi szintre helyezi a szabályozás annak érdekében, hogy a tagintézményi szinten tapasztalható elkülönítés kiküszöbölhető legyen. A korábbi szabályozáshoz képest pontosítja a körzethatár

kialakításának feltételeit és rögzíti, hogy többiskolás település esetén nem lehet a település egészét egy körzetnek tekinteni. Pontosítja továbbá a lakóhellyel nem rendelkezők esetében, hogy a felvételi kötelezettség abban az esetben állapítható meg, ha a tartózkodási hellyel rendelkező lakóhellyel nem rendelkezik. Így abban az esetben, ha a tanulónak lakóhelye és tartózkodási helye is van, nem változik meg a kötelező felvételt biztosító iskola. A rendelet a gyakorlati tapasztalatok alapján meghatározza a beiskolázás során figyelembe vehető „különleges helyzetet”, melyet korábban az önkormányzatoknak saját rendeleteikben kellett szabályozniuk.

Ez a fejezet állapítja meg a középfokú iskolákba történő jelentkezés és a felvételi eljárás, a felvételi rangsorok készítésének részletes szabályait. Itt kerültek meghatározásra a felvételi írásbeli vizsga dolgozat megtekintéséhez és az azokra vonatkozó észrevétel megtételéhez kapcsolódó jogok, és határidők. A középiskolai felvételi eljárásra vonatkozó szabályozást korábban az MKM r. 8. melléklete tartalmazta.

Továbbá szabályozást tartalmaz a hátrányos helyzetű tanulók Arany János Tehetséggondozó Programjába történő jelentkezéséről, a szakközépiskolai és szakiskolai - általánostól eltérő - felvételi szabályairól, valamint a kollégiumi felvételtől.

Új eleme a szabályozásnak, a vendégtanulói jogviszony engedélyezésével, és létesítésével kapcsolatos szabályok megállapítása és ez a fejezet tartalmazza az óvodai elhelyezés és a tanulói, vendégtanulói és kollégiumi jogviszony megszűnésének eseteit. Az óvodai elhelyezés igazolatlan mulasztás esetén nem szűnik meg.

## 5. A gyermek, tanuló kötelezettségei

A fejezet tartalmazza a gyermek, tanuló igazolt és igazolatlan mulasztásainak szabályait, és az ezzel kapcsolatos eljárási szabályokat. Új elem, hogy az igazolatlan mulasztásokhoz kapcsolódó szülő által elkövethető szabálysértésre vonatkozó mértéket, a tényálláshoz kapcsolódóan konkrétan meghatározza a rendelet, óvodások esetében tíz napban, tanköteles tanulók esetén harminc órában.

Itt kerültek megállapításra az óvodáztatási támogatáshoz kapcsolódó szabályok és ebben a fejezetben kerültek meghatározásra – a korábban részben mellékletben szabályozott - a tanuló fegyelmi és kártérítési felelősségére vonatkozó rendelkezések. A tanulóval szembeni fegyelmi eljárást megelőző egyeztető eljárás szabályozás pontosításának célja: az iskolán belüli fegyelmi helyzet javítása, illetve a fegyelmezés hatékonyságának növelése. Az egyeztető eljárás egy nevelési eszköz is az iskolán belül, ahol a felelősségvállalás és jóvátételi kötelezettség megerősíti a közösségi normákat, a tevékeny megbánás eredményeként lehetőséget ad a reintegrációra, jelentősen csökkentve a normaszegés ismétlődésének veszélyét. Az egyeztetés a fegyelmi eljáráshoz képest (ahol csak szankció kiszabása történik) több általánosan, hogy a vétkesnek a sértett számára is elfogadható elégtételt (bocsánatkérést, kártérítést, jóvátételt, stb.) kell adnia. Ezért is cél az ilyen eljárások alkalmazása, azok preventív, hatékony eredményeinek lehetőségként történő biztosítása a nevelési-oktatási intézmények részére.

Szintén ez a fejezet állapítja meg az oktatásügyi közvetítői eljárás részletes szabályait és az eljárás eredményeként létrejövő megállapodás kötelező tartalmi elemeit.

## 6. A tanulók munkájának értékelése és az országos mérés

E fejezet rendelkezései a több évtizedes gyakorlatnak és az Nkt. előírásainak megfelelően szabályozzák az osztályozás, értékelés és a tanulmányok alatti vizsgákra vonatkozó szabályokat. Új rendelkezésként került szabályozásra a tanulók érdekében, hogy a különböző

és beszámoltató vizsgák során a tanuló egy vizsganapon legfeljebb három tantárgyból kötelezhető vizsgára.

Az évfolyam megisméltése a tanuló alanyi joga, kivéve, ha a tanuló betöltötte tizenhatodik életévét, és még nem végezte el az általános iskola hatodik osztályát. A miniszteri rendelet tartalmazza az országos pedagógiai mérések lefolytatásának részletes szabályait, valamint annak eredményétől függően szükséges intézkedési terv készítéséhez kapcsolódó szabályokat. Az országos pedagógiai mérések 6., 8. és 10. évfolyamra vonatkozó tartalmi elemeit a rendelet 3. melléklete határozza meg.

Ez a fejezet tartalmazza a tanulók fizikai állapotának felmérésével kapcsolatos új részletszabályokat, amelyek azt is meghatározzák, hogy a mérést az iskoláknak tanévenként csak egyszer kell majd elvégezni. A mérést az iskola testnevelést tanító pedagógusa végzi el.

## 7. Az intézmények iratkezelése

A fejezet rendelkezést tartalmaz az intézményi dokumentumok nyilvánosságára, és az intézmények iratkezelésére.

Fontos elem a gyermekekkel, tanulókkal kapcsolatos döntések meghozatalának eljárási szabályozása.

Az intézményeknek az iratkezelés rendjét a közokiratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. törvény rendelkezései, valamint a közfeladatot ellátó szervek iratkezelésének általános követelményeiről szóló 335/2005. (XII. 29.) Korm. rendelet előírásai figyelembevételével az e rendeletben foglalt előírásokra tekintettel kell kialakítani. A fejezet rendelkezései megállapítják az intézmények által kötelezően használt tanügyi nyilvántartásokat. Új elem a dokumentumok adattartalmának tételes meghatározása azzal, hogy a nyomtatványok használatára a rendelet átmeneti szabályokat állapít meg. Az intézmények által használható záradékokat a rendelet 1. melléklete tartalmazza.

## 8. Az intézményekben működő egyeztető fórumok

Az Nkt. keret jellege miatt a véleménynyilvánításra jogosult szervezetek (nevelőtestület, szakmai munkaközösség, szülői szervezet, diákönkormányzat, intézményi tanács, iskola-óvodaszék, kollégiumi szék) működésének részletszabályait a miniszteri rendelet tartalmazza.

Új jogintézmény az Nkt.-ban az intézményi tanács létrehozása. A tanács működési szabályait a törvény utaló szabálya alapján e miniszteri rendelet állapítja meg. Az intézményi tanács működtetése lehetőségként jelenik meg a nevelési-oktatási intézményben, működése, hatásköre tekintetében az iskolaszékhez hasonló, azonban a résztvevőit tekintve mindenképpen eltérő szempontú vélemény, javaslat megfogalmazására lehet képes, így segítve a köznevelési intézmény működését.

## 9. Az intézmények névhasználata

Az intézmények névhasználatát a nevelési-oktatási intézmények névhasználatáról szóló 31/2005. (XII. 22.) OM rendelet határozta meg. Ez a rendelet 2012.szeptember 1-ével a hatályát veszti, szabályozási tartalmai az Nkt. rendelkezéseikhez igazodva beépülnek ebben a miniszteri rendeletbe.

A köznevelési intézmény – a belső kommunikációt és az oktatási igazolványokat kivéve – csak olyan nevet használhat, amely név az alapító okiratban szerepel.

Az intézmény hivatalos neve az az egyedi, megkülönböztetésre alkalmas és az ellátott feladatokat tükröző Nkt. és e rendelet 123. § (4) bekezdés szerinti megnevezésekből álló

elnevezés, amely kifejezi azt a tevékenységet, amelyre az adott intézményt létrehozták. Az egyedi elnevezés az lehet személy neve, illetőleg olyan kifejezés, jel, jelölés vagy mozaikszó, amely az intézmény hivatalos nevében az első helyen áll és elősegíti az intézmény azonosítását, más, azonos vagy hasonló tevékenységű intézménytől való megkülönböztetését.

A többcélú köznevelési intézménynek továbbra is lehet rövid neve, illetve ha a köznevelési intézmény több telephelyen működik és az egyes telephelyeken működik tagintézmény, a tagintézmény is jogosult a hivatalos névből képzett névviselésre. A tagintézmény neve két vagy három részből áll. Az első részben előtagként az intézmény hivatalos nevét vagy rövid nevét kell feltüntetni, utótagként a megkülönböztető megjelölést az előtaggal birtokviszonyban. A megkülönböztető megjelölés kifejezhető az ellátott feladat 123. § (4) bekezdése szerinti megnevezéssel, valamint a tagintézmény, tagiskola, tagóvoda kifejezés egyikével. Ha a köznevelési intézménynek két vagy több tagintézménye van, az egyes tagintézményeket egyedi elnevezés közbeiktatásával meg kell különböztetni.

Továbbra is használható a szakiskolai és szakközépiskolai feladatot ellátó iskolák hivatalos nevében a „szakképző iskola”, a gimnáziumi és a szakközépiskolai feladatok együttes ellátása esetén a „közéiskola” kifejezés. A nemzetiségi intézmények, a kétnyelvű iskolák és a külföldi nyelven oktató iskolák szintén használhatják a hivatalos nevüket nemzetiségi vagy idegen nyelven is.

Az alapfokú művészetoktatási feladatot ellátó köznevelési intézmény hivatalos megnevezése „alapfokú művészeti iskola”, az egységes gyógypedagógiai, konduktív módszertani intézmény hivatalos nevében az ellátott nevelési-oktatási feladat jogszabály szerinti megnevezéssel pl. óvoda, általános iskola kell felsorolni, a nem köznevelési feladatok ellátására szintén jogszabály szerinti megnevezéssel (pl. családsegítő) kell utalni.

Megszűnt az egységes pedagógiai szakszolgálat elnevezés használati joga, az új megnevezés „pedagógiai szakszolgálat”. A pedagógiai-szakmai szolgálat elnevezése is módosult, kizárólag „pedagógiai intézet” kifejezés használható.

Az alternatív nevelési-oktatási intézményként működő köznevelési intézmény esetén az egyedi elnevezés részeként fel kell tüntetni a nevelési, oktatási módszer nevét.

## 10. A gyermekek, tanulók egészségével, biztonságának védelmével kapcsolatos feladatok

A fejezet meghatározza a nevelési-oktatási intézményeknek a gyermekek, tanulók egészségfejlesztésével kapcsolatos feladatait, a feladat ellátásával kapcsolatos szempontrendszert, az óvodában, iskolában dolgozó pszichológus feladatait. A feladat ellátása érdekében a nevelőtestület számára együttműködési kötelezettséget ír elő az iskola-egészségügyi szolgálattal. A rendeletnek a testi, lelki, mentális egészség fejlesztésére, a magatartási függőség, a szenvedélybetegség kialakulásához vezető szerek fogyasztásának és a gyermeket, tanulót veszélyeztető bántalmazásnak a megelőzésével, továbbá a nevelési-oktatási intézményben az óvoda- és iskolapszichológiai feladatokkal kapcsolatos rendelkezései 2013. szeptember 1-jén lépnek hatályba.

Az Nkt. az érettségi bizonyítvány kiadásának feltételeként ötven óra közösségi szolgálat elvégzését írja elő a tanulók részére. Így szintén új elem a miniszteri rendeletben a közösségi szolgálatra vonatkozó szabályozás. A miniszteri rendelet megállapítja, hogy a tanulók milyen intézményekben teljesíthetik a közösségi szolgálatot, mely esetekben kell mentort biztosítani a feladat ellátásához, továbbá a közösségi szolgálat iskolai dokumentálásának a szabályait. A közösségi szolgálat ellátásával összefüggésben a tanulónak is saját naplót kell vezetnie.

## 11. Hat és nyolc évfolyamos gimnázium, két tanítási nyelvű oktatás és nyelvi előkészítő évfolyam megszervezése és indításának feltételei



Szintén új elem a szabályozásban, hogy a rendelet meghatározza a hat és nyolc évfolyamos gimnáziumi, az általános- és középiskolai két tanítási nyelvű és a nyelvi előkészítő nevelés-oktatás iskolán belüli indításának feltételeit. A hat és nyolc évfolyamos nevelés-oktatás indításának feltételeként a tervezet egy hat pontból álló konjunktív feltételrendszert határoz meg, amelyek közül több minőségbiztosítási jellegű, pl. az országos kompetenciamérésben elért iskolai eredmények, vagy a pedagógusok mesterfokozatára előírt követelmények.

A két tanítási nyelvű oktatás és nyelvi előkészítő évfolyam indítása feltételeinek meghatározásánál az alapelv az, hogy az adott iskolában az intenzív idegen nyelvi oktatás hatékonysága kimutatható, mérhető legyen a tanulói teljesítményekben az első és a második idegen nyelv, célnyelv esetében.

A rendeletben szereplő szabályozás szerint a különböző szintű mérőeszközöket az Oktatási Hivatal fejleszti ki.

Ezen rendelkezések alkalmazására, a megfelelés vizsgálatára átmeneti rendelkezéseket tartalmaz a rendelet, konkrétan meghatározva, hogy melyik mérést melyik tanévtől kell alkalmazni és a megfelelési előírásokat melyik tanévtől kezdve kell vizsgálni.

12. A különleges bánásmódot igénylő gyermekek, tanulók nevelésére-oktatására vonatkozó speciális szabályok.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésében, oktatásában az eredményes iskolai előmenetelt segíti az egészségügyi és pedagógiai rehabilitációt szolgáló külön órakeret. Az órakeret intézményi szintű megállapítását, felhasználásának kereteit szabályozzák a fejezet rendelkezései. A jogalkalmazás szempontjából szükséges annak meghatározása is, hogy az Nkt. 6. mellékletében az osztályok számára meghatározott órakereteket hogyan kell értelmezni, alkalmazni akkor, ha a tanuló integrált nevelésben, oktatásban részesül. A rendelet ezen szabályai csak 2013. szeptember 1-jén lépnek hatályba.

A rendelet megállapít egyéni fejlesztési terv elkészítésével és dokumentálásával, a fejlesztő neveléssel kapcsolatos szabályokat is.

13. Az iskolai testnevelés

A szabályozás tartalmazza a mindennapos testnevelés megszervezésére vonatkozó rendelkezéseket, valamint a könnyített testnevelés és a gyógytestnevelés megszervezésének feladatait és időkeretét.

14. Felnőttoktatás és felzárkóztató oktatás

A fejezet állapítja meg a felnőttoktatás megszervezésének (meghirdetés, munkarend, jogviszony megszűnés, dokumentálás) általánostól eltérő szabályait- összhangban az Nkt. nyári módosításával -, a tanórákon történő részvétel és a hiányzás igazolásának a szabályait. A felnőttoktatásba a jelentkezőt kérelmére fel kell venni, azonban az intézmény pedagógiai programja alapján a felvételt felvételi követelményekhez kötheti.

Meghatározza a miniszteri rendelet a felzárkóztató oktatásban oktatókra vonatkozó előírásokat.

15. Szakmai ellenőrzés, szakértői tevékenység

A miniszteri rendelet meghatározza a pedagógiai- szakmai ellenőrzés három fajtájának (pedagógus, intézményvezető és intézmény) országos rendszerét. A következő tanévre szóló megyei ellenőrzési tervet minden év május 31-éig a kormányhivatalok készítik el. A nevelési-oktatási intézmények kötelesek minden év augusztus 15-éig megküldeni az alkalmazott pedagógusok e rendeletben meghatározott adatait a kormányhivataloknak. A rendelet meghatározza - ellenőrzés fajtánként – az ellenőrzések részletes szabályait és eszközeit, valamint az ellenőrzés eredményeként keletkezett dokumentumokra vonatkozó eljárásokat és szabályokat.

A szabályozás tartalmazza a köznevelési szakértő képesítési követelményeit, a megbízásával és a feladat ellátásával kapcsolatos részletes szabályokat, továbbá a szakértői tevékenység visszautasításával kapcsolatos indokokat.

#### 16. A nem az állami intézményi fenntartó által fenntartott intézményekkel kapcsolatos külön szabályok

A miniszteri rendelet megállapítja a nem az állami intézményfenntartó központ (Klebelsberg Intézményfenntartó Központ) által alapított nevelési-oktatási intézmény működésének megkezdéséhez szükséges működési engedélyre vonatkozó részletes szabályokat, a kérelem benyújtásának határidejét (május ill. július utolsó munkanapja). A működési engedélyre vonatkozó kérelmet az intézmény székhelye szerint illetékes kormányhivatalhoz, telephely esetén a telephely szerint illetékes kormányhivatalhoz kell benyújtani. A működési engedély iránti kérelem a nyilvántartásba vételtől számított hat hónapon belül kérhető.

A miniszteri rendelet meghatározza az Nkt. utaló szabálya alapján a működési engedély iránti kérelem adattartalmát, valamint a kérelemhez mellékelendő dokumentumok körét.

Ez a fejezet tartalmazza továbbá az egyházi és más nem állami, nem önkormányzati fenntartású intézmények fenntartói tevékenységének kormányhivatal által – az Nkt. alapján két évente - ellátott törvényességi ellenőrzésére vonatkozó részletes szempontrendszert, illetve meghatározza, hogy a kormányhivatal a működési engedélyt mely esetben vonhatja vissza.

#### 17. Az intézmények eszköz- és felszerelési jegyzéke és 2. melléklet

A fejezet a kötelező (minimális) eszköz- és felszerelési jegyzékre vonatkozó szabályozás az építési szabályok felülvizsgálatának eljárásában felmerült elvárásokat és az Nkt.-ből eredő változásokat veszi figyelembe. A jelenleg hatályos szabályozáshoz képest a módosítások egyrészt az Nkt. új fogalomrendszeréből erednek. A jegyzékből törlésre kerültek a gazdasági feladatellátáshoz fűződő helyiségek, eszközök, felszerelések előírásai. Beépült az óvoda- és iskolapszichológus részére biztosítandó helyiség kialakításának előírása. Feladatellátási helyenként legalább egy tornaterem vagy tornaszoba, mint minimális elvárás is megjelenik a jegyzékben. A felszerelésekből kikerült számos már nem korszerű eszköz. Az intézményvezetői iroda, a nevelőtestületi szoba felszereléseként meghatározásra került a számítógép internet kiépítéssel és a perifériák biztosításával, továbbá a fénymásoló berendezés. Csökkenti a miniszteri rendelet a nevelési-oktatási intézményekben a vizesblokkok számát. A szabványok közül, a “Gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai intézmények helyiségeire vonatkozó előírások” beépítésre kerültek a jegyzékbe

Ez a fejezet tartalmazza még a korábban az MKM r. mellékletében szereplő iskolai könyvtárakra vonatkozó előírásokat. Meghatározza az iskolai és kollégiumi könyvtár alapfeladatait, a könyvtár SzMSz-ének tartalmi elemeit.

#### 18. Balesetekkel kapcsolatos feladatok

A rendelkezések meghatározzák az intézmények baleset-megelőzés érdekében ellátandó feladatait, megállapítják a baleset kivizsgálásának szabályait, meghatározzák a súlyos baleset esetköreit és ez a fejezet tartalmazza még a szakképzésben használt olyan eszközöknek a jegyzékét, amelyeket a tanulók csak szakképzett személy felügyelete mellett használhatnak.

#### 19. Különleges pedagógiai célok megvalósításához igazodó oktatásszervezési megoldások

##### - Képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítés

A fejezet egyik része a képesség-kibontakoztató és az integrációs felkészítésben résztvevő köznevelési intézmények működésére vonatkozóan állapít meg szabályokat. A szabályozás eleget tesz a Kormány által ez évben elfogadott új Nemzeti alaptantervben a képesség-kibontakoztató és az integrációs felkészítés szabályozásából adódó jogalkotási feladatnak. A korábbi szabályozáshoz képest történt változtatási javaslatok a programok megváltozott szakmai és jogszabályi környezetéhez igazodnak – ld. szakmai támogató szervezet változása, az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény és végrehajtási rendeleteinek módosulása.

A miniszteri rendelet továbbá – figyelembe véve a képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítés szakmai-szervezeti háttéréről készült felmérés megállapításait – nagyobb hangsúlyt helyez a megvalósítás szakmai színvonalának javítására, a minőségirányítás követelményeire. Meghatározza a rendelet, az iskola feladatait, azt, hogy ki vehet részt ebben a képzési formában. A rendelet taxatív módon meghatározza, hogy mely esetekben nem nyújtható többlettámogatás a képességkibontakoztató felkészítéshez.

##### - óvodai fejlesztő program

Megállapítja a rendelet a program indításának feltételeit, az intézmény által ellátott feladatokat, és azt, hogy mely gyermekek vehetnek részt.

##### - Arany János Programok

A szabályozás az Nkt. 94. § (1) bekezdés a) pontja szerinti felhatalmazásnak tesz eleget, és az Arany János programokban résztvevő köznevelési intézmények működésére vonatkozóan állapít meg szabályokat. Az Arany János programok szabályozása illeszkedik az új Nemzeti alaptantervhez. A rendelet meghatározza a pályázati eljárás szabályait a döntés-előkészítő bizottság tagjait, és a pályázathoz benyújtandó dokumentumokat és mindhárom Arany János program esetén meghatározza, hogy mely tanulók vehetnek részt a programokban.

##### - köznevelési hídprogramok

A rendelet az Nkt. 94. § (1) bekezdés t) pontjának felhatalmazása alapján megállapítja a Híd programokba történő bekapcsolódás szabályait, és a programok megszervezésével kapcsolatban a kormányhivatal eljárására, az általános iskolákra vonatkozó szabályokat állapítja meg. A programban részt vevő intézményeket a Klebelsberg Intézményfenntartó

Központ jelöli ki, a tanévet megelőző március 31-éig. A rendeletnek a hídprogramra ezen rendelkezési 2013. március 1-jén lépnek hatályba.

Ez a fejezet állapítja meg a sportiskolai nevelésre vonatkozó speciális előírásokat, így megállapítja, hogy mely feltételek teljesítése esetén láthatja el az iskola a sportiskola feladatait, kik vehetők fel, továbbá az iskolának együttműködési megállapodást is kötnie kell.

Itt kerülnek meghatározásra továbbá az egységes bölcsőde-óvoda megszervezésére vonatkozó speciális szabályok.

## 20. Tanulmányi versenyek

Az Nkt.78. § (1) bekezdés j) pontja értelmében az oktatásért felelős miniszter köznevelés-fejlesztéssel kapcsolatos feladata az országos tanulmányi verseny meghirdetése, támogatása, a versenyszabályzat közzététele. A miniszteri rendelet meghatározza az országos tanulmányi és tehetséggondozó versenyeket és meghatároz további olyan szervezeteket is, amelyek országos tanulmányi és tehetséggondozó versenyt szervezhetnek. A rendelet tételesen megállapítja a versenyek versenykiírásának és szabályzatának kötelező tartalmi elemeit.

## 21. Nemzetközi és vegyes rendelkezések

A fejezet a nem magyar állampolgárokra vonatkozó speciális rendelkezéseket tartalmaz, továbbá az intézmények nemzetközi kapcsolataira vonatkozó előírásokat. A vegyes rendelkezések leglényegesebb előírásai a vezető akadályoztatása esetén az intézmény vezetésére, továbbá az intézményvezetői pályázattal kapcsolatos nevelőtestületi, előkészítési bizottsági és alkalmazotti értekezletti döntéshozatalra vonatkoznak.

## 22. A miniszteri rendelet mellékletei

Az MKM r. eddigi tíz mellékletével szemben jelen tervezet csak három mellékletben állapítja meg

- a nevelési oktatási intézmények irattári tervét az intézmények által használható záradékokat,
- a nevelési-oktatási intézmények kötelező eszközeit és felszereléseit,
- az országos mérés 6., 8. és 10. évfolyamra vonatkozó tartalmi kereteit.

Felhívjuk a figyelmet a miniszteri rendelet hatályba léptető és átmeneti rendelkezéseire, amelyek az Nkt. egyes szakaszainak eltérő hatálybalépéséhez igazodva 2012. szeptember 1. és 2013. szeptember 1. között lépnek hatályba. Felhívjuk arra is a figyelmet, hogy egyes rendelkezések a jelenlegi hatályos költségvetési törvény miatt kerültek beépítésre a miniszteri rendeletbe, azok költségvetési vonzata miatt. Ezek a rendelkezések a miniszteri rendeletnek a decemberig bekövetkező módosításával törlésre kerülnek majd és ugyanígy módosításra kerülnek majd 2013. szeptember 1-éig a pedagógusok kötelező óraszámával kapcsolatos rendelkezések köre is. Átmeneti szabály került beépítésre az eszköz és felszerelésjegyzék teljesítésének határidejével és az iskolai nyomtatványok alkalmazásával kapcsolatban.

## IV.

### Egyes sajátos köznevelési feladatokhoz kapcsolódó fontos tudnivalók

#### IV.I

##### Szakképző iskolákkal, szakképzési feladatokkal kapcsolatos információk

A szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény rendelkezései alapján megjelent Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék (OKJ) módosításának eljárásrendjéről szóló 150/2012. (VII. 6.) Korm. rendelet szerint a megváltozott OKJ vonatkozásában fontosabb hatályba léptető rendelkezések az alábbiak:

- A 150/2012. (VII. 6.) Korm. rendelet szerint kiadott OKJ 2012. szeptember 1-jén lép hatályba, kivéve a 6. melléklet, amely az államilag támogatott iskolai rendszerű oktatás tekintetében az agrárágazatba tartozó szakképesítéseket tartalmazza. A 2012. szeptember 1-jén induló iskolai rendszerű képzések a 2012. augusztus 31-én még hatályos *133/2010. (IV. 22.) Korm. rendelet* szerinti OKJ-hoz kiadott szakmai és vizsgakövetelmények szerint is indíthatók.
- A hároméves szakiskolai képzésekhez tartozó közismereti tartalom a hozzá kapcsolódó módszertani segédanyagokkal elérhető a <http://szaki.ofi.hu/> internetes oldalon.
- A nemzeti felsőoktatásról szóló törvény 113. § (4) bekezdése szerinti felsőfokú szakképzés 2012 szeptemberében a 2012. augusztus 31-én hatályos *133/2010. (IV. 22.) Korm. rendelet* szerinti OKJ-hoz kiadott szakmai és vizsgakövetelmények szerint indítható.
- Az iskolarendszeren kívüli képzések 2012. december 31-ig a 2012. augusztus 31-én hatályos *133/2010. (IV. 22.) Korm. rendelet* szerinti OKJ-hoz kiadott szakmai és vizsgakövetelmények szerint indíthatók. Az iskolarendszeren kívüli szakképzés 2013. január 1-jétől kizárólag a 150/2012. (VII. 6.) Korm. rendelet szerint kiadott új szakmai és vizsgakövetelmény szerint indítható.

#### IV.II

##### Alapfokú művészeti iskolákkal kapcsolatos fontosabb tudnivalók

- A jelenleg még érvényben lévő szakmai minősítési rendszert (amelyet a 3/2002. OM rendelet szabályoz) az elmúlt időszakban több kritika is érte. Ezek közül a leghangsúlyosabb, hogy a szakmai minősítés nem valósul meg maradéktalanul, hanem leginkább dokumentáció alapú az ellenőrzés. 2013. január 1-től teljes egészében hatályát veszti majd a 3/2002. OM rendelet és a bevezetésre kerülő szakmai ellenőrzés rendszere új alapokra helyezi a minősítési eljárást. Megmarad majd apróbb változásokkal a dokumentáció alapú vizsgálat és kiegészül egy szakmai ellenőrző és tanácsadó résszel. Ezzel a kettős ellenőrzési rendszerrel biztosítható a valós minőségi kontroll.
- Az Nkt. az alapfokú művészetoktatás tekintetében is három területen – a fenntartói oldalon, a finanszírozási rendszerben és az ellenőrzés szempontjából – valósít meg lényegesebb változtatásokat. Kiemelendő még, hogy az eddigi „Alapfokú

művészetoktatási intézmény” elnevezés 2012. szeptember 1-től leegyszerűsödik „Alapfokú művészeti iskola” elnevezésre.

A fentiekén kívül hangsúlyozandó még az Nkt-hoz tartozó végrehajtási miniszteri rendelet is, amelyben többek között a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 11/1994. MKM rendeletről ismert, a nevelési-oktatási intézmények kötelező (minimális) eszközeiről és felszereléséről szóló jegyzék módosítása is található.

#### IV.III

### **Az iskola testnevelés 2012. szeptember elsejével történő megszervezésére vonatkozó speciális szabályok**

#### *A kapcsolódó jogszabályi rendelkezések*

Az Nkt. 27.§ (11) bekezdése értelmében azokon az évfolyamokon ahol közismereti tantárgy oktatása folyik heti öt testnevelés óra keretében kell megszervezni a mindennapos testnevelést azzal, hogy ez év szeptemberétől a mindennapos testnevelés felmenő rendszerben kerül bevezetésre, azaz 2012/2013-as tanévben az első, az ötödik, és a kilencedik évfolyamokon kell ilyen módon a heti öt testnevelés órát megszervezni. Az öt testnevelés órát az órarendbe építve, tanóráként kell megszervezni a tanulók részére. Az ilyen módon az iskolai órarendbe épített heti öt testnevelés óra közül kettő óra esetén lehetőség van arra, hogy azt kerettantervben meghatározott oktatásszervezési formákkal, műveltségterületi oktatással kiváltásák. E két óra esetén tehát lehetőség van arra, hogy például úszást, lovaglást, táncot, illetve minden olyan egyéb mozgásformát oktassanak, amely a helyi adottságokhoz igazodik, s melyeket a kerettanterv tartalmaz.

További lehetőség is adott még az Nkt. által a heti két tanítási óra kiváltására olyan esetben, ha a tanuló vagy az iskolai sportkörben, vagy valamely egyesületben versenyszerűen sportol vagy amatőr sportolói szerződés alapján jár edzésekre. Ha a tanuló a fent jelzetteknek megfelel, a részvétel a megfelelő módon dokumentált, heti két óra testnevelés óra ilyen foglalkozással kiváltható.

Fontos hangsúlyozni, hogy az ötödik és a kilencedik évfolyamon, ahol a Kt. 48. § (2) bekezdése értelmében csak heti átlag kettő és fél az első évfolyamon heti három testnevelési órát kellett beépíteni, 2012. szeptember 1-jétől heti öt testnevelés órát kell már megtartani az iskoláknak. Ehhez viszont módosítani kell a helyi tantervet ott, ahol csak a törvény szerinti minimum heti testnevelés óraszám jelent meg, továbbá a tantárgyfelosztást is ennek megfelelően kell elkészíteni, figyelembe véve az Nkt. 27. § (11) bekezdésben meghatározott kivételi lehetőségeket, illetve az ezzel élő tanulók esetleges számát. Természetesen ezekben az esetekben nem „másik tantárgy rovására” történik az óraszámemelés. Ugyancsak az Nkt. módosításáról rendelkező 2012. évi CXXIV. törvény teszi lehetővé a pedagógiai program ezirányú módosítása esetében a fenntartói jóváhagyás és a szakértői vélemény mellőzését.

#### *A mindennapos iskolai testnevelést támogató Kölyökatlétikai Program*

Magyarország Kormánya a fent jelzett mindennapos testnevelés bevezetésének megkönnyítése érdekében külön pénzügyi forrást biztosított ahhoz, hogy 1000 fő, 2012 szeptemberében első évfolyamon tanító pedagógus, harmincórás továbbképzés keretében elsajátíthassa a Nemzetközi Atlétikai Szövetség által kidolgozott és a Magyar Atlétikai Szövetség által általános iskolai oktatásra alkalmassá tett Kölyökatlétikai Programot. A Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Karának szervezésével az akkreditált pedagógus-továbbképzés 2012. november 4-ig kerül megszervezésre a jelentkezők számára. A képzés teljes egészében ingyenes a résztvevőknek. A résztvevőket delegáló intézmények

részletes oktatási útmutatót, valamint az oktatáshoz szükséges eszközcsomagot is kapnak a képzés után.

#### IV. IV.

#### **Az iskolai tankönyvellátás és annak szabályozásában történt változások**

##### *A tankönyvpiac rendjéről szóló 2001. évi XXXVII. törvény nyári módosítása*

Az elmúlt évek tapasztalatai, a tankönyvellátásban tapasztalható problémák alapján időszerűvé vált a 2001 óta érvényben lévő, ám azóta többször módosított, a tankönyvpiac rendjéről szóló 2001. évi XXXVII. törvény (továbbiakban: Tankönyvtörvény) átalakítása. Az Nkt. elfogadásával megteremtődtek a tankönyvellátási rendszer megváltoztatásának a feltételei is. Az Emberi Erőforrások Minisztériuma Oktatásért Felelős Államtitkárságának szakmai koncepciója alapján 2012-2013-ban átalakul a tartalmi-tantervi szabályozás. Ezt követően meg kell teremteni az Nkt.-hoz és az új Nemzeti alaptantervhez kapcsolódó új kerettantervek alapján az új tankönyvek kiadásának lehetőségét. Az ingyenes használatra átadott tartós tankönyvek jelentősen enyhíthetik a gyermeket nevelő családok terheit. A térítésmentes tankönyvellátást az államnak első alkalommal a 2013/2014. tanévben az első évfolyamra beiratkozott tanulók számára, ezt követően felmenő rendszerben kell biztosítani. 2013. szeptember elsején az iskolák első, ötödik és kilencedik évfolyamán, majd tanévenként felmenő rendszerben bevezetésre kerülő új kerettantervi szabályozást követően új tankönyvek kifejlesztésére kell, hogy sor kerüljön. A törvénymódosítás megteremti a feltételét annak, hogy a tankönyvvé nyilvánítás „hagyományos” eljárásrendje, folyamata és az elmúlt években a kis példányszámú tankönyvek pályázati úton történő fejlesztése mellett a tankönyvtörvény alapján az oktatásért felelős miniszter meghirdethessen olyan pályázati eljárást a közismereti tankönyvek vonatkozásában, amely során a pályázatra benyújtásra kerülő könyvek esetén megvizsgálja a könyv adott iskolai évfolyamra, tantárgyra történő alkalmazásának a lehetőségét. A kiválasztott tankönyv(ek) esetén közvetlenül dönt a tankönyvjegyzékre történő felvételről. A módosítással az állam felelősségvállalása és a kormányzat aktív szerepvállalása erősödik a tankönyvellátás rendszerében, garantálhatja, hogy az új kerettantervekhez garantáltan magas minőségű tankönyvek álljanak rendelkezésre 2013. szeptember elsejére.

*Az iskolai tankönyvrendelés és az országos tankönyvellátás 2012. október 1-jétől megváltozott szabályai* A 2012 szeptemberben kezdődő 2012/2013-as tanév iskolai tankönyvrendelésének teendőit a jelenleg hatályos jogszabályok: a Tankönyvtörvény és a tankönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről szóló 23/2004. (VIII. 27.) OM rendelet (a továbbiakban: Tankönyvrendelet) előírásai szabályozzák. Ennek megfelelően a korábbi évek gyakorlatát követve az iskolák a 2012/2013-as tanévre vonatkozó tankönyvrendeléseiket az Oktatási Hivatal által felügyelt elektronikus rendszeren (TAR) keresztül bonyolították, valamint 2012. február utolsó munkanapjáig a tankönyvellátás feladatainak végrehajtására megállapodást (tankönyvellátási szerződést) kötöttek egy vagy több tankönyvforgalmazóval. Az így megkötött tankönyvellátási szerződések a 2012/2013. tanévre vonatkozóan érvényesek. A szerződésben a tankönyvforgalmazók a 2012/2013-as tanév teljes körű tankönyvellátási szolgáltatását vállalják, ezért az egész tanévre vonatkozóan biztosítaniuk kell az esetleg felmerülő pótlási, utórendelési, visszáru kezelési, és a hibás teljesítés orvoslása körébe, illetve az elszámolás körébe tartozó feladatokat is.

### *A 2013/2014. tanévi tankönyvellátás megváltozó folyamata*

A Magyarország 2012. évi költségvetését megalapozó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CLXVI. törvény 14. §-a - a tankönyvtörvény módosításával - létrehozta és a 2013/2014-es tanévtől kezdődően bevezeti az állami tankönyvellátás új rendszerét. A tankönyvtörvény módosított 4. § (5) bekezdése arról rendelkezik, hogy a „tankönyvek országos megrendelése, beszerzése és az iskolákhoz történő eljuttatásának megszervezése, valamint a tankönyvek vételárának iskoláktól való beszedése állami közérdekű feladat, amelyet az állam a Könyvtárellátó Kiemelten Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaságon (a továbbiakban: Könyvtárellátó) keresztül látja el. A változtatás célja egyrészt az, hogy a tankönyvellátás egységesítésével kizárólag oktatási-szakmai szempontok alapján történjen a tankönyvek kiválasztása és megrendelése, másrészt az, hogy a tankönyvbeszerzés átláthatósága növekedjen, továbbá csökkenjenek a szülők, valamint a költségvetés számára a tankönyvellátással járó kiadások. Az új szabályozás 2012. október 1-jén lép hatályba, ezért a 2013/2014-es tanév tankönyveinek megrendelése 2013-tól már az új szabályok szerint történik.

A 2013/2014-es tanévre vonatkozóan a tankönyvek megrendelése továbbra is az Oktatási Hivatal által felügyelt elektronikus rendszeren (TAR) keresztül történik majd, amely fejlesztésének köszönhetően alkalmassá válik az új tankönyvrendelési rendszer működtetésére. A tankönyvtörvény módosított 8. § (13) bekezdése határoz arról, hogy az iskoláknak 2013. január utolsó munkanapjáig kell megkötniük a Könyvtárellátóval az új tankönyvellátási szerződést. Így a 2013/2014-es tanévtől kezdve – ideértve a 2013. február 28-án záruló megrendelési időszakot is – az országos tankönyvellátást már az erre a feladatra kijelölt Könyvtárellátó köteles biztosítani az iskolák számára. A feladat végrehajtásában - csak a Könyvtárellátóval kötött megállapodás alapján - közreműködhet más tankönyvkiadó és tankönyvforgalmazó, vagy egyéb teljesítési segéd is. A jelenlegi gyakorlatnak megfelelően az iskolán belüli tankönyvellátás megszervezése és lebonyolítása a jövőben is az iskola feladata és felelőssége marad. Így például a Könyvtárellátó által beszerzett és az iskolákhoz leszállított tankönyveknek a tanulók és az iskolai könyvtár részére történő átadása; a sérült, elveszett, hibás tankönyvek pótlása és a visszáru kezelés iskolán belüli feladatainak lebonyolítása; valamint az ehhez kapcsolódó adminisztratív és elszámolási feladatok elvégzése.

### *A tankönyvek legmagasabb fogyasztói áráról*

Előkészítés alatt áll a 2013/2014. tanévi tankönyvek legmagasabb fogyasztói áráról rendelkező miniszteri rendelet (árkorlát). Az októberben megjelenő szabályozás fő célja, hogy a kormányzat szándékai szerint ne növekedjenek a tankönyvárak a következő tanévben sem.

## **IV.V**

### **A sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók ellátására vonatkozó szabályozás főbb változásai**

#### *I. Változások a megnevezésekben, meghatározásokban*

I/1. Az Nkt. 4. § 23. pontja alapján változik a sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló körének megnevezése:



„sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd”.

2012. szeptember elsejétől megszűnik tehát a „megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető, vagy vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzdő gyermek, tanuló” megnevezés, ezzel együtt az e körbe soroltak két alcsoportra - „SNI-a; SNI-b”- történő bontásának kötelezettsége mind a sajátos nevelési igényt megállapító szakértői vélemények készítése, mind a tanulók ellátása során. Az Nkt, hatályba lépésétől a tanulói kör megnevezése: egyéb pszichés fejlődési zavar (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavar).

Az Nkt. az átmeneti rendelkezésben – Nkt. 96. § (8) – (9) bekezdés - biztosítja a kellő időt arra, hogy az intézmények alapító okirataiban, a gyermekek, tanulók szakértői véleményében az új szabályozás átvezetésre kerüljön, mindezt úgy, hogy többletfeladatot nem ró a végrehajtásra kötelezettekre. Az intézmények alapító okiratainak minden intézményre vonatkozó kötelező felülvizsgálatának határidejéig [Nkt. 97. § (4)] – 2012. december 31-ig – az alapító okiratokban, a sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló szakértői véleményében a gyermek, a tanuló következő felülvizsgálatáig, de legkésőbb 2015. szeptember 1-ig a korábbi elnevezések használata is jogszerű, azokon a pszichés fejlődési zavar is érteni kell.

I/2. A súlyosan, halmozottan fogyatékos

- 5-6 év közötti gyermekek ellátásánál a „fejlesztő felkészítés” helyébe a „fejlesztő nevelés”,
- a hatodik életévüket betöltött tankötelesek ellátásánál a „fejlesztő iskolai oktatás” helyébe a „fejlesztő nevelés-oktatás” lép.

*II. A köznevelési feladatot ellátó intézményekre vonatkozó változások*

II/1. Az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények érintő változások

Az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények (EGYMI) – mely intézménytípus a többcélú intézmények körében jelenik meg [Nkt. 20. § (9) – elsődleges feladata a továbbiakban is a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók többi gyermekkel, tanulóval együtt történő nevelésének, oktatásának segítése. Az EGYMI – céljaival összhangban – a továbbiakban is elláthat pedagógiai szakszolgálati feladatokat, de erre a feladatra külön, szervezeti és szakmai tekintetben önálló intézményegységet kell létrehozni. Az EGYMI által ellátható feladatok között a pedagógiai-szakmai szolgáltatások ellátására való jogosultság nem jelenik meg az Nkt.-ben, az alapító okiratot módosításánál ezért ez a tevékenység nem jelentethető meg.

Az intézmények pedagógusainak, a gyermekek szüleinek nyújtott segítő, tanácsadó, együttműködő feladatok, amelyet az integrált nevelést, oktatást segítő gyógypedagógus – a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvében, és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvében meghatározottak szerint – végez, természetesen a jövőben is része az EGYMI feladatainak, és azonban nem azonos a pedagógiai-szakmai szolgáltatással.

Mind a fenntartó, mind az EGYMI, mind az EGYMI-vel kapcsolatban álló intézmények számára az egyértelmű feladatmegosztást szolgálja majd, hogy - a nevelési, oktatási intézmények működését szabályozó miniszteri rendelet alapján - az EGYMI szervezeti és

működési szabályzatában meg kell majd határozni az intézmény által szakmailag támogatott nevelési, oktatási intézmények mindegyikére vonatkozóan az együtt történő nevelés, oktatás segítését szolgáló tevékenységek tartalmát, szervezeti formáját, és időkeretét.

### II/3. A súlyosan, halmozottan fogyatékos gyermekek, tanulók köznevelési ellátása

Jelentős változás, hogy 2012. szeptember 1-jétől – fő szabályként – a fejlesztő nevelés-oktatást csak gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai nevelési-oktatási intézmény látja el egyéni vagy csoportos formában saját intézményében külön erre a célra létrehozott csoportban, vagy otthoni ellátás keretében, vagy abban az intézményben, amely a gyermek ápolását, gondozását ellátja. [Nkt. 15. § (2)]. Azaz: működési (felvételi) körzetükben a gyógypedagógiai intézmények feladata az érintett tankötelesek ellátása, függetlenül attól, hogy a tanköteles napi bejárással teljesíti-e tankötelezettségét, vagy - a szakértői vélemény szerint - egyéni fejlesztés keretében. Az ellátási kötelezettség független attól is, hogy az érintett családban él, nappali, vagy bentlakásos intézményi ellátásban (pl. fogyatékosok ápoló, gondozó otthona) részesül.

Tekintettel arra, hogy a Kt.a szociális intézményrendszerhez tartozó fogyatékosok ápoló, gondozó otthonában és fogyatékosok rehabilitációs intézményében is lehetővé – a helyi önkormányzat, illetve állami szerv által fenntartott fogyatékosok ápoló, gondozó otthonában és fogyatékosok rehabilitációs intézményében 2010. szeptember 1-jétől kötelezővé – tette a fejlesztő iskolai feladatot ellátó intézményegység megszervezését, átmeneti szabály biztosítja a zökkenőmentes átalakulás előkészítését, megvalósítását. Az Nkt. 97 § (5) bekezdése alapján 2014. augusztus 31-ig az érintett tanulók részére a fejlesztő iskolai oktatás a Kt. szabályai szerint is megszervezhető.

### *II. A pedagógiai szakszolgálatokat érintő változások*

Az Nkt.a köznevelési rendszer intézményei körében a pedagógiai szakszolgálati feladatok ellátására – a jelenlegi hat különböző intézmény helyett – egy intézményt, a pedagógiai szakszolgálati intézményt nevesíti, melynek feladatköre valamennyi szakszolgálati feladat ellátására kiterjed.

2013. január 1-jétől a különböző feladatok szerint szétaprózott, az ellátás szintjei, formái és kompetenciái vonatkozásában feladatátfedésektől sem mentes intézményrendszer megszűnik. A pedagógiai szakszolgálat munkájának hatékonyabbá tétele érdekében megynként egy - szakmailag, szervezetenként önálló – intézmény kerül létrehozásra, amelynek feladatai és önálló működési körzete szempontjából megkülönböztetjük a „székhelyintézményt” és a járási szintre kialakított tagintézményeket.

Székhelyintézmény: az alapító okiratban meghatározott, a köznevelési intézmény alapfeladatának ellátását szolgáló feladatellátási hely, ahol képviseleti jogának gyakorlására jogosult vezetőjének munkahelye található, a munka szakmai irányítását, koordinálását ellátó, de kijelölt ellátási körzettel is rendelkező székhely, megynként egy.

- Tagintézmények azok az intézményegységek, amelyek járási szinten vesznek részt a pedagógiai szakszolgálati feladatok ellátásában és a külön jogszabályban, illetőleg az intézmény SZMSZ-ében meghatározottak szerint egyes irányítási, képviseleti feladatot látnak el. A tagintézmény egy vagy több telephelyen működik. A székhelyintézmények, a járási tagintézmények (azok telephelyei) kialakítására a meglévő intézményhálózatra építve kerül sor.

## IV.V

### **A nemzetiségi óvodai neveléssel, nemzetiségi iskolai nevelés-oktatással összefüggő sajátos feladatok**

A nemzetiségi nevelés-oktatás a magyar közoktatási rendszer része, az általános szabályok mellett rá az Nkt. mellett a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvényben meghatározott speciális részletszabályok is vonatkoznak. Ezek közül a legfontosabbak a következők:

#### *Egyetértési, véleményezési jog*

A nemzetiségi önkormányzatok egyetértési, véleményezési jogosítványai a jövőben sem változnak. A helyi nemzetiségi önkormányzatoknak az állami, illetve helyi önkormányzati fenntartású nemzetiségi óvodák, iskolák esetében továbbra is minden, a nemzetiségi neveléssel, nevelés-oktatással összefüggő kérdésben egyetértési joguk van. Az országos nemzetiségi önkormányzatok véleményezési-, illetve az oktatás tartalmával kapcsolatban egyetértési joggal rendelkeznek. Tovább működik az oktatásért felelős miniszter tanácsadó testülete, az Országos Nemzetiségi Bizottság is és véleményt formál minden olyan kérdésről, minisztériumi előterjesztésről, intézkedésről, amely érinti a nemzetiségi nevelést, nevelés-oktatást.

#### *Nemzetiségi intézmények fenntartása*

A helyi önkormányzatok által fenntartott nemzetiségi iskolák 2013. január 1-től állami fenntartásba kerülnek, a nemzetiségi óvodák továbbra is a helyi önkormányzatok fenntartásában működnek tovább. Fenntartótól függetlenül a pedagógusok és a nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazottak illetményét, munkabérét és ezek járulékait a központi költségvetés biztosítja, ezáltal az intézmények működése kiszámíthatóbb, biztonságosabb lesz.

#### *A nemzetiségi önkormányzatok mint intézményfenntartók*

A helyi, a területi és az országos nemzetiségi önkormányzatok a korábbi időszakhoz hasonlóan nevelési-oktatási intézményeket alapíthatnak és működtethetnek, valamint átvehetik más fenntartók által létesített illetve fenntartott – köztük az állam által fenntartott – nemzetiségi nevelési, oktatási intézmények fenntartását. Az átadás-átvétel feltételei lényegesen nem változnak.

Az országos nemzetiségi önkormányzatok az országos, térségi beiskolázási intézmények mellett különösen indokolt esetben átvehetik az ilyen feladatot el nem látó anyanyelvű és nemzetiségi kétnyelvű, továbbá a roma nemzetiségi intézmények fenntartását is. Az oktatásért felelős miniszterrel kötött közoktatási megállapodás, köznevelési szerződés alapján kiegészítő támogatásban részesülnek. Finanszírozásuk a jövőben az egyházi fenntartású intézményekkel azonos módon történik. Az országos nemzetiségi önkormányzatok által fenntartott intézmények vezetőjét az oktatásért felelős miniszter egyetértésével a fenntartó nemzetiségi önkormányzat bízza meg.

#### *A nemzetiségi oktatás jogi szabályozása*

Az új Alaptörvény továbbra is deklarálja a nemzetiségek anyanyelvi oktatásához való jogát, ennek megfelelően az új nemzetiségi törvény, illetve az Nkt. a korábbiaknak megfelelően

biztosítja a nemzetiségi nevelés, nevelés-oktatás megszervezését, fenntartását a nemzetiségi közösségek igényeinek megfelelően anyanyelvű vagy kétnyelvű óvodai nevelés, illetve anyanyelvű, kétnyelvű, nyelvoktató vagy kiegészítő nemzetiségi oktatás keretében.

Fontos hangsúlyozni, hogy az új jogszabályok alapjaiban nem érintették a nemzetiségi nevelésnek, nevelés-oktatásának az elmúlt két évtizedben fokozatosan, a nemzetiségi közösségekkel szoros együttműködésben kialakított rendszerét.

#### *A tartalmi szabályozás átalakítása*

A Nemzeti alaptantervvel párhuzamosan megújul a nemzetiségi nevelés, nevelés-oktatás kereteit, tartalmát szabályozó miniszteri rendelet is a Nemzetiség óvodai nevelésnek irányelve és a nemzetiség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról. E rendelet az országos nemzetiségi önkormányzatok egyetértésével adható ki, ennek megfelelően a tervezet nemzetiségi oktatási szakemberek bevonásával, az országos nemzetiségi önkormányzatok együttműködésével készült. A tervezet államigazgatási egyeztetésére rövidesen sor kerül, kiadása szeptemberben várható.

A rendelet – a nemzetiségenkénti részletes fejlesztési feladatok megújítása mellett – az alábbi újdonságokat tartalmazza:

1. a nemzetiségi nevelés, nevelés-oktatás megszervezésére, illetve a nemzetiségi nevelés, nevelés-oktatás iránti igények felmérésére szolgáló iratminta kerül kiadásra,
2. a népismeret oktatásának időkeretét egységesen heti egy órában állapítja meg, annak integrált oktatását a jövőben kizárja, önálló órában kell oktatni,
3. a népismeretet – a magyar nyelvű roma nemzetiségi nevelés-oktatás kivételével – anyanyelven kell oktatni,
4. a nemzetiségi nyelvoktató oktatási formában a jövőben – azon nemzetiségek esetében, amelyek ezzel egyetértenek – a nemzetiségi nyelvet az eddigi heti egy óra helyett heti öt órában kell oktatni.

Ugyancsak megújulnak a nemzetiségi nevelés-oktatás kerettantervei. A speciális kerettantervek, köztük a nemzetiségi nevelés-oktatás kerettanterveinek kiadása ősszel várható. A kerettantervek is nemzetiségi szakemberek bevonásával újulnak meg, kiadásuk az országos nemzetiségi önkormányzatok egyetértésével történik.

*Változnak az érettségi vizsga megszervezésének nemzetiségi nevelés-oktatást érintő új szabályai.*

A 2013. évi május-júniusi érettségi vizsgán a nemzetiségi nyelv vizsgatárgyként megszűnik létezni, a tanulók az adott nemzetiségi nyelv élő idegen nyelv vizsgatárgyból tehetnek érettségi vizsgát. Az emelt szintű írásbeli és szóbeli valamint a középszintű írásbeli érettségi vizsga egységes feladatok alapján történik, a középszintű szóbeli érettségi vizsgán a nemzetiségi nyelvet tanulók számára készített tételsorba az intézmény pedagógiai programja alapján a nemzetiségi nyelvoktatás részét képező nemzetiségi ismereteiket is be kell építeni.

## V.

### **Az Nkt.-ről korábban készített tájékoztató anyag ismételt közzététele**

Az Nkt. 2012. szeptember 1-jétől kezdődően fokozatosan váltja fel a jelenleg hatályos 1993. évi LXXIX. törvényt. Ez kétség kívül jelentős változásokat eredményez a közoktatási intézmények közösségeinek életében, így érthető, hogy már a törvény tervezésének,

formálódásának időszakában is fokozott érdeklődés kísérte a jogszabályalkotók munkáját, a törvény elfogadása után pedig még inkább fokozódott a tájékoztatás igénye. Fontos, hogy azok, akiket a jogszabályok közvetlenül érintenek, és különösképpen az intézményvezetők megfelelő és pontos információk birtokában, időben felkészüljenek a változásokra, ezért üdvözlendő minden olyan törekvés, amely ennek megkönnyítésére irányul.

Ennek szellemében indított az Oktatásért Felelős Allamtitkárság egy tájékoztató sorozatot, melyet a KIR rendszeren keresztül juttatott el az intézményvezetőkhez. Az alábbiakban az eddig megjelent tájékoztatók tartalmának néhány, a hétköznapi munkát és tervezést segítő részét ismételtelen közzétesszük.

### **A pedagógusok alkalmazási feltételei**

Az Nkt. mellékletei közül a nevelési-oktatási intézményekben pedagógus-munkakörben alkalmazottak végzettségi és szakképzettségi követelményeit meghatározó 3. melléklet az egyetlen, amely már 2012. szeptember 1-jén hatályba lép, vagyis már a következő tanév megszervezése szempontjából is jelentősége van. Ezért különösen fontos ennek pontos értelmezése, és a többi alkalmazási feltételekre vonatkozó szabály ismerete.

#### **I. A 3. melléklet értelmezése**

A melléklet más logika szerint épül fel, mint a kt. szabályozása. A Kt. bizonyos feladatokhoz, évfolyamokhoz, tantárgyakhoz rendel lehetséges végzettségeket. Az Nkt. 3. melléklete viszont a nevelő-oktató munka adott szakaszában, adott intézményben lehetséges munkakörhöz rendel szükséges végzettséget. A hangsúly a munkakörön van.

Példaként néhány sor értelmezése:

2. sor jelentése: Az óvodai nevelés szakaszában (A) óvodapedagógusként alkalmazott pedagógusnak (B) óvodapedagógus szakképzettséggel (C) kell rendelkeznie.

4. sor jelentése: Az 5-6. évfolyamon (A) tanár munkakörben alkalmazott pedagógusnak (B) a tantárgynak megfelelő szakos tanári, vagy a tantárgynak megfelelő műveltségi területet végzett tanítói (C) szakképzettséggel kell rendelkeznie.

26. sor jelentése: Az iskola bármely évfolyamán (A) testnevelő munkakörben alkalmazott (B) pedagógusnak testnevelő tanári (C) szakképzettséggel kell rendelkeznie.

Tehát nem arról van szó, hogy ha az A oszlopban lévő feladatról vagy szintről van szó, akkor kell a C oszlopban szereplő végzettség, szakképzettség hanem arról, hogy ha az A oszlopban jelölt feladat, szint esetén a B oszlopban jelölt munkakör áll fenn, akkor van szükség a C oszlop szerinti végzettségre, szakképzettségre.

A 3. sor szerint a tanítói munkakör betöltéséhez tanítói szakképzettség szükséges. Ez azt jelenti, hogy a tanítói végzettség az összes tanítói munkakörben ellátott feladat végzésére, így minden alsó tagozaton oktatott tantárgy tanítására jogosít. (Idegen nyelv esetében értelem szerűen szükség van külön műveltségterületi képesítésre is.)

A 25-27. sorokban szereplő tantárgyak esetében arról van szó, hogy ezeket a tantárgyakat az alsó tagozaton is taníthatja tanári munkakörben alkalmazott pedagógus, és ehhez a munkakörhöz kell tanári szakképzettség. Az tehát nem igaz, hogy ezeket a tantárgyakat csak tanár taníthatja alsóban is.

A 13. sor helyes értelmezése úgy szól, hogy ha alsó tagozaton a felsorolt tantárgyak tanítására tanár munkakörben alkalmaznak valakit (tehát ez is megtehető), akkor szükséges a tantárgynak megfelelő szakos tanári szakképzettség. Ez nem felülírja, hanem kibővíti a 3.

sor: az alsó tagozaton megjelenő feladatok egy részének ellátását egy másik munkakör számára is lehetővé teszi!

A 4. sor szerint az 5-6. évfolyamon tanár munkakörben dolgozhat, vagyis a végzettségének, szakképzettségének megfelelő tantárgyat taníthatja a műveltségi terület végzett tanító is. Sem a tanár, sem a tanító vonatkozásában nincs elkülönítve, hogy itt emelt vagy normál szintű oktatásról van-e szó.

## **II. Egyéb alkalmazási feltételekre vonatkozó szabályok**

Ha az iskola tananyagában a hittan mint tantárgy szerepel, a hitoktatónak, hittantanárnak egyházi felsőoktatási intézményben szerzett hitoktatói, hittantanári vagy a hitélettel kapcsolatos felsőfokú képesítéssel és az illetékes egyházi hatóság megbízásával kell rendelkeznie. [32.§ (1) h)] Ugyanez a követelmény érvényes a 35.§ (1) alapján erkölcsstan helyett választott hit- és erkölcsstanoktatás esetében is.

A pedagógiai szakszolgálat intézményeiben pedagógus-munkakörben, továbbá a pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézményben pedagógiai szakértő és pedagógiai előadó munkakörben foglalkoztatottak végzettségi és szakképzettségi követelményeit külön jogszabály állapítja meg. [66.§ (4)]

## **III. Az alkalmazási feltételekre vonatkozó átmeneti és vegyes rendelkezések**

Az Nkt. 98-99.§-a számos foglalkoztatásra vonatkozó vegyes rendelkezést tartalmaz. Röviden összefoglalva ezek a következők:

A 98.§ (1) bekezdés szerint „egyéb foglalkozást a nevelési-oktatási intézményben pedagógus-munkakörben foglalkoztatott alkalmazott tarthat.” Várható, hogy az általános iskolákban 16 óráig szervezendő foglalkozások miatt megnő az egyéb foglalkozások száma és jelentősége. Mivel ezek a neveléssel-oktatással lekötött munkaidőben végezhetők, fontos, hogy ez a bekezdés a pedagógus munkakörben foglalkoztatottaknak tartja fent ezt a feladatot.

A 98.§ (2)-(7) bekezdés néhány olyan – főszabálytól eltérő – esetet említ, amelyekkel a 3. melléklet rendhagyó voltak vagy átmeneti jellegük miatt nem foglalkozik:

- Középiskolában a művészetek és a technika-gyakorlati foglalkozás tantárgyakat főiskolai végzettséggel is lehet tanítani;
- „Az óvodapedagógus-munkakör betölthető konduktor-óvodapedagógusi, a tanítói munkakör pedig felsőfokú végzettséggel és konduktor-tanítói szakképzettséggel is;”
- A szakkollégiumot végzett tanítók – emelt szint kivételével – az 5. évfolyamig taníthatnak;
- Idegen nyelv oktatására a főiskolai szintű nyelvtanári vagy idegen nyelv- és irodalom szakos tanári felsőfokú végzettség minden iskolatípusban feljogosít;
- Felső tagozaton erkölcsstant szakos tanár vagy az erkölcsstan tartalmát és módszertanát 60 órás továbbképzésen elsajátító tanár taníthat;
- Könyvtárostannak alkalmazható az is, aki tanítói vagy tanári végzettsége mellett iskolarendszeren kívüli oktatásban szerzett felsőfokú könyvtárosi szakképesítéssel rendelkezik.

A 98.§ (8)-(10) bekezdés rendelkezik arról, hogy – az általános szabályoktól eltérően – az alkalmazáskor és vezetői megbízáskor hogyan kell figyelembe venni egyes végzettségeket.

A 99.§ (1)-(5) bekezdése olyan speciális esetekkel foglalkozik, mint a gyors- és gépírás oktatása, az artistaképzés keretében folytatott gyakorlati oktatás, továbbá a nemzetiségi oktatás egyes esetei.

A 99.§ (6)-(7) bekezdés jelenleg is hatályos átmeneti szabályokat tart hatályban:

- Aki bizonyítványa, oklevele megszerzése óta 1996. szeptember 1. napjáig legalább hét év szakmai gyakorlatot szerzett, továbbra is alkalmazható technika-gyakorlati foglalkozás tantárgy oktatására, ha a tantárgynak megfelelő felsőfokú végzettséggel vagy felsőfokú szakoktatói vagy műszaki oktatói végzettséggel és szakképzettséggel rendelkezik, illetve óvodapedagógusnak, aki szakközépiskolában szerzett érettségi-képesítő bizonyítványt.
- Ugyanez vonatkozik a gyógypedagógus-munkakörben óvónői, tanítói, tanári oklevéllel foglalkoztatottakra és a kollégiumban felsőfokú végzettséggel és szakképzettséggel foglalkoztatottakra.

#### **IV. Alkalmazás megfelelő végzettség hiányában**

Megtörténhet, hogy egy korábban szabályosan foglalkoztatott pedagógusnak az Nkt. hatályba lépése miatt végzettsége, szakképzettsége már nem felel meg az új jogszabálynak. Ha a nyugdíjkorhatár eléréséig 10 évnél kevesebb ideje van, tovább foglalkoztatható az adott munkakörben, ha ennél több, akkor legkésőbb az Nkt. hatálybalépése után öt éven belül meg kell kezdenie az adott munkakörhöz szükséges végzettség megszerzésére irányuló tanulmányait. [99.§ (10)]

#### **V. Az intézményvezetői megbízás feltételei**

Ezzel a témával az Nkt. 67.§-a foglalkozik. A vezetői megbízás négy alapfeltétele lényegében változatlan:

- az intézménytípusnak megfelelő pedagógus végzettség, szakképzettség
- pedagógus-szakvizsga keretében szerzett intézményvezetői szakképzettség,
- legalább öt év pedagógus-munkakörben szerzett szakmai gyakorlat
- határozatlan idejű, pedagógus munkakörben történő alkalmazás

A 67.§ (3)-(7) bekezdés speciális esetekkel foglalkozik: a kizárólag nemzetiségi nyelven nevelő, oktató intézménnyel, a kizárólag sajátos nevelési igényűeket nevelő, oktató intézménnyel, a szakközépiskolával és a többcélú intézménnyel.

Az Nkt. 2012. szeptember 1-jén lép hatályba, az intézményvezetői megbízás Nkt. szerinti feltételei tehát csak a 2012. szeptember 1-je után adott új intézményvezetői megbízások esetében érvényesek, a korábban adott, de még érvényes megbízások esetében nem.

A 67.§ (2) bekezdés az összeférhetetlenségi szabályokat fogalmazza meg: A fenntartó vagy a fenntartónál vezető állásban alkalmazott személy nem lehet a köznevelési intézmény vezetője. Egyházi és magánintézmények esetében ez nem vonatkozik a fenntartói jogot gyakorló testület tagjaira, vagyis intézményvezető lehet például a fenntartó alapítvány kuratóriumának tagja, vagy például egy intézményfenntartó szerzetesrend tagja.

#### **A tankötelezettséggel kapcsolatos szabályok**

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (Nkt.) 45.§ (1) bekezdése kijelenti: „Magyarországon – az e törvényben meghatározottak szerint – minden gyermek köteles az intézményes nevelés-oktatásban részt venni, tankötelezettségét teljesíteni.” Az egyértelmű és deklaratív szabály mellett természetesen szükség van részletszabályozásra is, melyek többsége az Nkt. legjelentősebb újdonságai közé sorolható.

## **I. Óvoda hároméves kortól**

A tankötelezettség fogalma szorosan értelmezve az iskolához kapcsolódik, de mivel óvodai nevelésben is kötelező részt venni egy bizonyos életkortól, érdemes az óvodai nevelés kezdetét is e téma keretében tárgyalni.

A 2014. szeptember 1-jétől hatályos 8.§ (2) bekezdés két szempontból hoz lényeges változást:

- Hároméves kortól teszi kötelezővé az óvodát.
- A harmadik életév betöltésének határidejét augusztus 31-ére teszi.

Ez tehát azt jelenti, hogy **az új szabály elsőként azokra vonatkozik majd 2014. szeptember 1-jétől, akik 2011. szeptember 1-je előtt születtek.**

A fent említett bekezdés lehetőséget ad arra, hogy a gyermek az ötödik életév betöltéséig felmentést kapjon az óvodába járás alól, ha családi körülményei, képességeinek kibontakoztatása, sajátos helyzete ezt indokolja. Az engedélyt a jegyző (egyházi és magánintézmény esetében a fenntartó) adhatja a szülő kérésére, a védőnő és az óvodavezető véleménye alapján. Ez logikusan azt jelenti, hogy a felmentés kérvényezésére az óvodába való jelentkezés után kerülhet sor.

A 8.§ (1) bekezdés alapján arra is lehetőség van, hogy a harmadik életév betöltése előtt kezdjen valaki óvodába járni, ennek feltétele, hogy az óvoda az összes óvodai nevelésre kötelezett felvétele után még rendelkezzen szabad férőhellyel, illetve hogy a gyermek fél éven belül betöltse harmadik életévét.

## **II. A tankötelezettség kezdete**

A 45.§ (5) bekezdés alapján a tankötelezettség iskolába járással teljesíthető. Főszabály szerint ez hatévesen történik, a törvény azonban ettől eltérő megoldásokat is lehetővé tesz.

A 45.§ (2) és (4) bekezdése 2013. január 1-jén lép hatályba. [lásd 95.§ (2)] A főszabálytól eltérő lehetőségeket a két bekezdés együttes értelmezésével adhatók meg pontosan. A (4) bekezdés a) pontja szerint alapesetben az óvoda vezetője dönt a tankötelezettség kezdetéről. Így tehát ha a gyermek betölti a 6. életévét, a vezetőnek döntenie kell, hogy iskolába menjen-e vagy a (2) bekezdés első mondatának értelmében még egy évig óvodában maradjon. Amennyiben utóbbi lehetőség mellett dönt, majd egy év letelte után még mindig úgy véli, hogy a gyermek nem érett az iskolára, már a szakértői bizottság véleményét kell kérnie. A szakértői bizottság javaslata tehát annak esetében szükséges, akit csak nyolcévesen kívánnak iskolába küldeni.

**A hatályba lépést figyelembe véve tehát először azokra vonatkozik a tankötelezettség kezdetéről szóló új szabály, akik 2013. augusztus 31-éig betöltik a hatodik életévüket, tehát 2007. szeptember 1-je előtt születtek.** Az ő iskolakezdési lehetőségeiket mutatja be az alábbi táblázat:

	Dátum	Betöltött életév	Feltétel
Az iskolakezdés legkorábbi időpontja	2013.szeptember 1.	6	
Halasztott iskolakezdés	2014.szeptember 1.	7	Óvodavezető döntése
Legkésőbbi iskolakezdés	2015.szeptember 1.	8	Szakértői biz. döntése

Iskolaérettségi vizsgálat természetesen akár hatéves korban is kezdeményezhető, kezdeményezője az óvoda vagy az iskola vezetője, továbbá a szülő lehet. [45.§ (4) c)]



### **III. A tankötelezettség vége**

„A tankötelezettség a tanuló tizenhatodik életévének betöltéséig tart” – írja a 45.§ (3) bekezdés. Ez a bekezdés 2012. szeptember 1-jétől hatályos, ugyanakkor kapcsolódik hozzá egy fontos átmeneti rendelkezés a 97.§ (1) bekezdésében, mely szerint „Azok a tanulók, akik tanulmányaikat az iskolai nevelés-oktatás kilencedik évfolyamán a 2011/2012. tanévben vagy azt megelőzően kezdték meg, tankötelezettségük azon tanítási év végéig tart, amelyben a tizennyolcadik életévüket betöltik vagy sikeres érettségi vizsgát vagy szakmai vizsgát tettek.” Vagyis a tankötelezettség vége azok számára lesz először tizenhat év, akik jelenleg nyolcadikosok.

A 45.§ (3) bekezdés sajátos nevelési igény esetén lehetővé teszi, hogy a szakértői bizottság 23 éves korig meghosszabbítsa a tankötelezettséget. Az átmeneti szabályban ennek is megvan a párhuzama: „Azon sajátos nevelési igényű tanulók tankötelezettsége, akik esetében a szakértői és rehabilitációs bizottság e törvény hatálybalépése előtt a tankötelezettség huszadik életévükig történő meghosszabbításáról döntött, annak a tanévnek a végéig tart, amelyben a huszadik életévüket betöltik.”